

LA/Outi Lehmus

19.01.1988

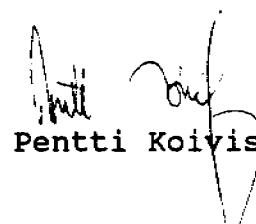
Työeläkelaitoksille

MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAIN JA LUOPUMISELÄKELAIN MUUTTAMINEN

Tasavallan presidentti vahvisti 31.12.1987 lain maatalousyrittäjien eläkelain 6 e §:n muuttamisesta (1315/87) ja lain luopumiseläkelain 15 ja 23 §:n muuttamisesta (1316/87). Hallituksen esitys mainituiksi laeiksi lähetetään ohessa. Lait vahvistettiin esityksen mukaisina.

MYEL 6 e §:ää ja LUEL 15 §:ää muutettiin siten, että maatalouspiiri ei enää alista eläkehakemuksia maatalahallitukselle, vaan se voi antaa lausunnon suoraan eläkelaitokselle. Eläkelaitoksella on tietyissä tapauksissa kuitenkin oikeus alistaa lausunto maatalahallitukselle. Muutosten tarkoituksena on pyrkimys lyhentää eläkehakemusten käsittelyaikaa. LUEL 23 §:ää täydennettiin siten, että myös maatalouspiirin 16 §:n 2 momentissa tarkoitetuista seikoista antamiin kielteisiin lausuntoihin saa hakea muutosta.

Lait tulevat voimaan 1.3.1988.

ELÄKETURVAKESKUS
Antti Suominen
Pentti Koivistoinen**LIITTEET**

Laki maatalousyrittäjien eläkelain 6 e §:n muuttamisesta

Laki luopumiseläkelain 15 ja 23 §:n muuttamisesta
Hallituksen esitys eduskunnalle maataloushallinnon päätöksenteon hajauttamista koskevaksi lainsäädännöksi**NEA2**

Postiosoite Postadress

PL 11 00521 HELSINKI
PB 11 00521 HELSINGFORS

Käyntiosoite Besöksadress

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI
Semalorbron 7 00520 HELSINGFORS

Puhelin Telefon

(90) 1511
Telefax (90) 1481172

Pankkitiliit Bankkonton

KOP 142610-4301
SYP 229838-581
SKOP 400031-1235SHOP 572333-161
STS 710106-8117
PSP 5041-6

N:o 1315

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 6 e §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 1987

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain 6 e §, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1126/85), näin kuuluvaksi:

6 e §

Maatalouspiirin on annettava eläkelaitokselle lausuntonsa siitä,

1) onko 6 a §:ssä tarkoitettua viljelmää pidettävä sellaisena jatkamiskelpoisena viljelmänä, joka ei ole perheviljelmää olennaisesti suurempi, ja onko luovuttaja 6 a §:n 1 momentin 4 kohdassa mainituin edellytyksin oikeutettu maatilalain mukaiseen lainaan;

2) onko luovuttajalla katsottava olevan oikeus pidättää viljelmästä 6 b §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu alue, onko viljelmää 6 b §:n 6 momentissa mainituin tavoin pirstottu ja täyttääkö luovutuksensaaja sanotun pykälän 7 momentissa tarkoitetut edellytykset; sekä

3) ovatko muutkin 6 a ja 6 b §:ssä säädetyt sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen edellytykset olemassa.

Jos eläkelaitos katsoo, että maatalouspiiri on lausunnossaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen eläkkeen saamisen edellytysten osalta soveltanut lakia ilmeisen väärin tai että asia on sanotulta osin selvästi tulkinnanvarainen, eläkelaitoksen tulee alistaa eläkehakemuksesta annettu lausunto maatilahallitukselle.

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen lausuntoon sisältyvään ratkaisuun, jonka mukaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuja eläkkeen saamisen edellytyksiä ei ole olemassa, haetaan muutosta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. Muuhun maatalouspiirin tai maatilahallituksen tämän lain nojalla antamaan ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

Eläkelaitoksella, eläkelautakunnalla ja vakuutuslaitoksella ei ole oikeutta poiketa ratkaisusaan maatalouspiirin tai maatilahallituksen lausunnosta siltä osin kuin se koskee 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä.

Tämän lain mukaan maatalouspiirille ja maatilahallitukselle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1988. Ennen lain voimaantuloa annettuihin maatalouspiirin ja maatilahallituksen lausuntoihin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä.

Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 1987

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo T. Pohjala*

N:o 1316

Laki**luopumiseläkelain 15 ja 23 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 1987

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain 15 §:n 2 momentti ja 23 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1087/85), näin kuuluviksi:

15 §

 Jos eläkelaitos katsoo, että maatalouspiiri on lausunnossaan 1 momentissa tarkoitettujen eläkkeen saamisen edellytysten osalta soveltanut lakia ilmeisen väärin tai että asia on selvästi tulkinnanvarainen, eläkelaitoksen tulee alistaa eläkehakemuksesta annettu lausunto maatilahallitukselle.

taan muutosta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

Muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun maatalouspiiriin tai maatilahallituksen tämän lain nojalla antamaan ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

23 §

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen lausuntoon sisältyvään ratkaisuun, jonka mukaan 16 §:n 2 momentissa mainittuja luopumiseläkkeen saamisen edellytyksiä ei ole olemassa, hae-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1988. Ennen lain voimaantuloa annettuihin maatalouspiiriin ja maatilahallituksen lausuntoihin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä.

Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 1987

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTOMaa- ja metsätalousministeri *Toivo T. Pohjala*

Hallituksen esitys Eduskunnalle maataloushallinnon päätöksenteon hajauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Maataloushallinnon toiminnan kehittämiseksi sekä ratkaisuvallan nykyistä laajemmaksi hajauttamiseksi kyseisessä hallinnossa ehdotetaan maataloushallinnosta annettua lakia, maatilalakia, luontaiselinkeinolakia, maatalouslautakunnista annettua lakia, pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annettua lakia, kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annettua lakia, maatalousyrittäjien eläkelakia, luopumiseläkelakia sekä eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta annettua lakia muutettavaksi.

Ehdotuksella laiksi maataloushallinnosta annetun lain muuttamisesta on tarkoitus uuteen virkamieslainsäädäntöön liittyen kumota laista

virka- ja toimityyppisiä koskevat säännökset. Samalla muutettaisiin maatalouspiirin maataloustoimistosta käytettyä nimitystä.

Muita lakeja koskevien ehdotusten tarkoituksena on siirtää eräiltä osin päätäntävaltaa maatalushallitukselta maatalouspiireille sekä maatalouspiireiltä kuntien maatalouslautakunnille.

Ehdotetut lainmuutokset on tarkoitus saattaa voimaan 1.3.1988 lukien, lukuunottamatta kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annettua lakia, joka on tarkoitus saattaa voimaan 1.1.1988. Koska lakiesitys liittyy vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesitykseen se tulisi käsitellä tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	2. Laki maatilain muuttamisesta	13
1. Nykyinen tilanne	3	3. Laki luontaiselinkeinolain muuttamisesta	15
1.1. Maataloushallinnon tehtävät	3	4. Laki maatalouslautakunnista annetun lain 3 §:n muuttamisesta	15
1.2. Tapahtunut kehitys	4	5. Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta	16
2. Esityksen tavoitteet	5	6. Laki kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta	16
3. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaikutukset	7	7. Laki maatalousyrittäjien eläkelain 6 e §:n muuttamisesta	18
4. Esityksen taloudelliset vaikutukset	7	8. Laki luopumiseläkelain 15 ja 23 §:n muuttamisesta	19
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7	9. Laki eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta	20
1. Lakiehdotusten perustelut	7	Liite	21
1.1. Laki maataloushallinnosta annetun lain muuttamisesta	7	Rinnakkaistekstit	21
1.2. Laki maatilain muuttamisesta	8	1. Laki maataloushallinnosta annetun lain muuttamisesta	21
— 18, 26, 34 ja 44 § (käyttösuunnitelmat) ..		2. Laki maatilain muuttamisesta	22
— 70 § (lyhennyksen ja korkojen lykkäys) ..		3. Laki luontaiselinkeinolain muuttamisesta	26
— 77 § (avustusten takaisinperiminen) ..		4. Laki maatalouslautakunnista annetun lain 3 §:n muuttamisesta	26
— 45 ja 79 § (hintavirheen korjaaminen) ..		5. Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta	27
1.3. Laki luontaiselinkeinolain muuttamisesta ..	9	6. Laki kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta	28
1.4. Laki maatalouslautakunnista annetun lain muuttamisesta	10	7. Laki maatalousyrittäjien eläkelain 6 e §:n muuttamisesta	32
1.5. Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta	10	8. Laki luopumiseläkelain 15 ja 23 §:n muuttamisesta	33
1.6. Laki kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta	10	9. Laki eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta	34
1.7. Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta	11		
1.8. Laki luopumiseläkelain muuttamisesta	12		
1.9. Laki eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta annetun lain muuttamisesta	12		
2. Tarkemmat säännökset	12		
LAKITEKSTIT	13		
1. Laki maataloushallinnosta annetun lain muuttamisesta	13		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Maataloushallinnon tehtävät

Maataloushallinnosta annetun lain mukaan maataloushallintoa johtaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriön alaisena keskusvirastona maatilahallitus.

Maataloushallinnosta 27 päivänä tammikuuta 1971 annetulla lailla (89/71) yhdistettiin maataloushallitus ja asutushallitus sanotun vuoden maaliskuun alusta lukien yhdeksi keskusvirastoksi, maatilahallitukseksi. Sen piirihallintoa varten muodostettiin silloisista asutuspiireistä 19 maatalouspiiriä, joissa kussakin on maataloustoimisto. Paikallisina toimieliminä tulivat toimimaan, kuten siihenkin asti oli ollut asian laita asutushallinnon alalla, kunnalliset lautakunnat, jotka nimeltään kuitenkin muuttuivat asutuslautakunnista maatalouslautakunniksi. Samanaikaisesti maataloushallinnosta annetun lain kanssa annettiin myös laki maatalouslautakunnista (87/71) ja laki maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta (88/71).

Maatilahallituksen tehtävänä on mm. huolehtia maatalouden yleisestä kehittämistoiminnasta, kehittää maataloustuotantoa maatalouden kokonaistavoitteet huomioon ottaen, edistää maatalojen rakennerrationalisointia, noittaa toimialaansa kuuluvaa maan hankkimista ja käyttämistä sekä lainoitus toimintaa, huolehtia maatalouden hintapoliittisista tukitoimenpiteistä ja maataloustuotannon ohjaamistoimenpiteistä.

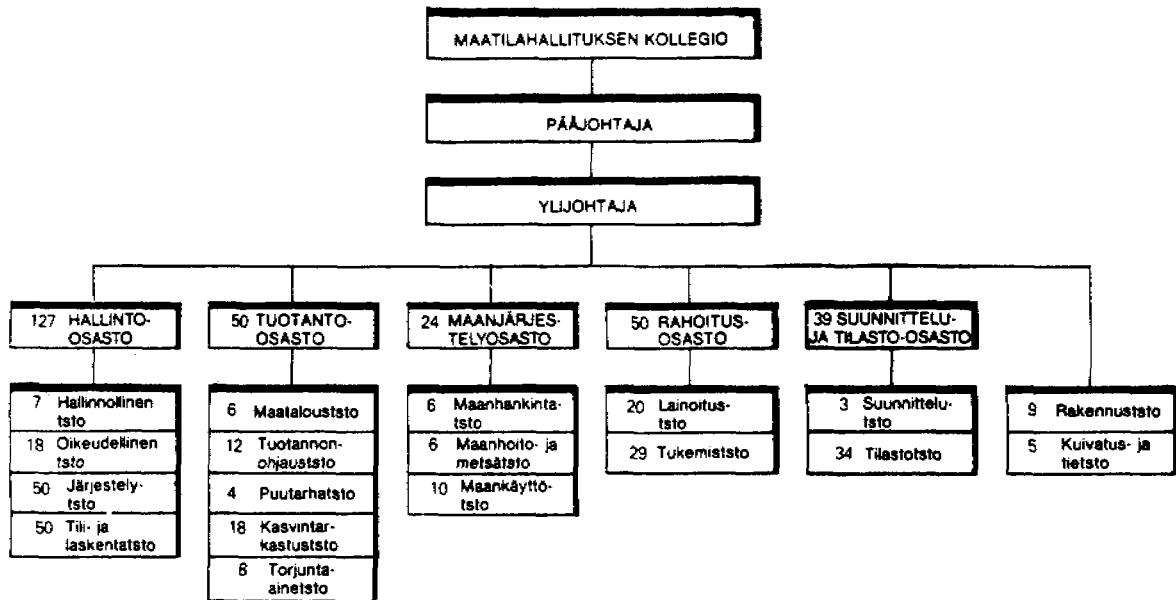
Maatalouspiirien tulee erilaisten maatalouden hallintotehtävien lisäksi mm. seurata paikallisten

olojen kehitystä, pitää yhteyttä eri viranomaisiin ja järjestöihin, tehdä maatalouden edistämistä ja kehittämistä tarkoittavia esityksiä maatilahallitukselle sekä ohjata ja valvoa maatalouslautakuntia ja niiden toimihenkilöitä virkatehtävien suorittamisessa. Maatalouspiirit käsittelevät mm. maanhankintaoikeuslain mukaisia maanhankintalupa-asioita ja antavat lausuntoja maatilalain mukaisista lainahakemuksista sekä sukupolvenvaihdoseläke- ja luopumiseläkehakemuksista. Maatalouspiirien yhteydessä olevat suunnittelu- toimikunnat laativat käyttösuunnitelmia alueiden käyttämisestä maatilalain tarkoituksiin. Maatalouspiireille kuuluu myös maataloustukeen, maataloustuotannon rajoittamistoimenpiteisiin ja luopumisjärjestelmiin sekä kasvintarkastustoimintaan liittyviä tehtäviä.

Tarkemmat säännökset maatilahallituksen ja maatalouspiirien organisaatiosta sisältyvät maataloushallinnosta annettuun asetukseen (222/85). Asetuksen mukaan maatilahallitukselle kuuluvat asiat ratkaisee tärkeimpien asioiden osalta kollegio sekä muutoin joko pääjohtaja tai ylijohtaja taikka osastopäällikkö, toimistopäällikkö tai muu viraston virkamies, jolle sellainen päätösvalta on annettu. Maatalouspiirille kuuluvat asiat ratkaisee piiripäällikkö tai muu toimiston virkamies, jolle työjärjestyksessä on sellainen päätösvalta annettu.

Maatilahallituksessa on viisi osastoa ja kaksi erillistä toimistoa. Vuonna 1985 voimaan tulleella lainmuutoksella muutettiin maatilahallituksen toimistojakoa siten, että osastojen alaisten toimistojen lukumäärä väheni yhdeksästätoista kuuteentoista.

Maatilahallituksen organisaatio sekä osastojen ja toimistojen henkilömäärät vuonna 1986

Maatilahallituksen ja maatalouspiirien henkilöstön määrä vuoden 1986 lopussa oli yhteensä 736, josta maatilahallituksen henkilöstöä oli 306. Kussakin maatalouspiirissä toimiva henkilöstön määrä vaihteli 18 ja 30 välillä.

Maatalouslautakunnista annetun lain 2 §:n mukaan kuntien maatalouslautakuntien tehtävänä on seurata maatalouselouden sekä maatilojen rakenteen kehitystä toimialueellaan ja tehdä niitä koskevia aloitteita ja esityksiä, antaa valtion ja toisten kuntien viranomaisille virka-apua, lausuntoja ja selvityksiä sekä hoitaa muut sen suoritettaviksi säädetyt ja määrättyt tehtävät. Maatalouslautakunnat huolehtivat muun muassa maataloustuen jakamiseen ja hukkakauralain toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä. Huomattavan osan maatalouslautakuntien tehtävistä muodostavat myös maatalouselouden lainahakemuksista sekä sukupolvenvaihdos- ja luopumiseläkehakemuksista annetut lausunnot niihin liittyvine tilakatselmuksineen. Maatalouslautakunnan apuna toimii nykyisin 409 kunnassa pää- tai sivuvirkainen maataloussihteeri. Kun erällä kunnilla on yhteinen maataloussihteeri, on sanottuja sihteereitä yhteensä 388.

1.2. Tapahtunut kehitys

Keskitetyn maataloushallinnon perustaminen oli maataloudessa 1950- ja 1960-luvuilla tapahtuneen yleisen kehityksen aiheuttama toimenpide. Maataloustuotannossa eräiden tuotteiden, lähinnä maidon kohdalla 1960-luvun lopulla syntynyt vaikea ylituotantotilanne johti vuonna 1969 pellonvarausjärjestelmän käyttöönottoon pellon käytön rajoittamisesta annetulla lailla (216/69). Kyseisen lain täytäntöönpano annettiin asutushallituksen ja asutuspiirien tehtäväksi. Sanotun järjestelmän jatkoksi tuli vuonna 1977 maataloustuotannon ohjaamisesta (446/77) annetun lain mukainen tuotannonmuutosjärjestelmä, minkä ohella 1970-luvun lopulla ja 1980-luvun alussa toteutettiin eräitä muita valtioneuvoston päätöksiin perustuneita tuotannon tasapainottamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Niistä saatujen kokemusten pohjalta toteutetaan nykyisin maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain (81/83) mukaista vuonna 1983 käyttöönotettua järjestelmää erilaisin tuotannonmuutossopimuksin. Pellonvaraus- sekä eri tuotannonmuutos- ja palkkiosopimusten tekeminen

viljelijäin kanssa on maatalouspiirien ja maatalouslautakuntien tehtävänä maatilahallituksen toimiessa näissä asioissa täytäntöönpanoa ohjaavana ja valituksia ratkaisevana viranomaisena.

Maidon, sianlihan ja kananmunien vaikeutunut ylituotantotilanne johti 1970-luvun alkupuoliskolta lähtien eri markkinoimismaksulakien säätämiseen. Näiden lakien, joita ovat kuluvalle vuosikymmenellä seuranneet eri vientikustannusmaksulait, mukaisista tehtävistä on huolehtinut maatilahallitus. Maidon ylituotannon vähentämiseksi otettiin vuoden 1985 alusta lisäksi käyttöön maidon kaksihintajärjestelmä. Kananmunien ylituotannon vähentämiseksi otettiin vuoden 1986 alusta käyttöön kiintiöjärjestelmän sisältävä kananmunien lisähintajärjestelmä. Kiintiöhakemusten käsittely kuuluu vähäisin poikkeuksin maatalouspiireille.

Suurten sika- ja kanatalousyritysten osalta 1970-luvun puolivälissä aloitettua ja sittemmin vuonna 1979 lypsykarja- ja vuonna 1980 muihin nautakarjayrityksiin laajennettua perustamis- ja laajentamislupajärjestelmää täytäntöönpannaessa lupaviranomaisena on toiminut maatilahallitus. Voimassa olevan kotieläintuotannon ohjaamisesta annetun lain (1011/84) mukaan, joka ei kuitenkaan koske lypsykarjataloutta, lupien myöntäminen tapahtuu osittain maatalouspiirien toimesta.

Maankäyttölainsäädännön kokonaisuudistusta merkinnyt maatilalaki (188/77) tuli voimaan vuonna 1977. Maatilalain mukaisissa tehtävissä käyttävät ratkaisuvaltaa ensi sijassa maatilahallitus ja maatalouspiirit. Sanotun lain mukaisesta lainoituksesta huolehtivat sen sijaan luottolaitokset. Maan pohjoisten alueiden luontaiselinkeinonharjoittajien elinolosuhteiden parantamiseksi säädettiin vuonna 1984 luontaiselinkeinolaki. Lain täytäntöönpanosta huolehtivat maatilahallitus, asianomaiset maatalouspiirit sekä kuntien maatalouslautakunnat. Vuoden 1979 alusta voimaan tulleen oikeudesta hankkia maa- ja metsätalousmaata annetun lain (391/78) mukaisten lupien myöntämisestä päättävät maatalouspiirit. Milloin kysymyksessä on kuitenkin kielteisen ratkaisun antaminen maanhankintalupahakemuksen, päättää asiasta maatilahallitus. Meneillään vielä olevista vähäisistä asutusluonteisista tehtävistä on lisäksi mainittava vuonna 1969 alkanut porotilalain (590/69, muut. 351/74) täytäntöönpano.

Läheisesti maatalouden rakenteen parantamiseen ja maataloustuotannon rajoittamiseen liittyvien 1970-luvun alkupuolella käyttöön otettujen sukupolvenvaihdoseläke- ja luopumiseläkejärjes-

telmien täytäntöönpanossa käyttävät maatalouspiirit ja maatilahallitus ratkaisuvaltaa maatalousyrityksien eläkelaitoksen rinnalla.

Uudenlaisina tehtävinä ovat maatilahallitukselle ja maatalouspiireille tulleet 1980-luvun alkupuolella uuden kasvinsuojelulain (127/81) ja eräät torjunta-ainelain (327/69, muut. 159/84) mukaiset tehtävät valvonta- ja tarkastustoimenpiteeseen. Mainitut tehtävät ovat siirtyneet maataloushallinnolle maatalouden tutkimuskeskukselta.

Vuoden 1987 alusta lukien maataloushallinnon hoidettavaksi tulivat myös maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain (1031/86) täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät.

2. Esityksen tavoitteet

Maatalouslainsäädäntö on viime vuosina monipuolistunut huomattavasti ja sitä on jouduttu usein tarkistamaan eri syistä, muun muassa tehtyjen maataloustuloratkaisujen, maataloudelle asetettujen tavoitteiden ja muuttuneiden olosuhteiden takia. Jotta maatalouslainsäädäntö vastaisi yhteiskunnan maataloudelle asettamia vaatimuksia, maatalouden jatkuvasti muuttuvia tuotantopedellytyksiä sekä viljelijä- ja muun maatalousväestön toimeentuloon liittyviä kysymyksiä, tulee sen täytäntöönpanon olla tehokasta.

Ensiasteen ratkaisuja vuonna 1985 tehtiin maatilahallituksessa 33 000, maatalouspiireissä 115 000 ja maatalouslautakunnissa 219 000. Esimerkiksi maatilahallituksen kollegiolla oli vuonna 1985 96 istuntoa, joissa käsiteltiin 6 773 asiaa. Näistä erilaisia kotieläintuotantolupia ja niistä tehtyjä valituksia oli 1 697 (vuonna 1986 509). Muista kollegion käsittelemistä asiaryhmistä suurimpia olivat maanostoasiat sekä alistusteitse käsitellyt maanhankinta-oikeuslain mukaiset maanhankintalupa- ja ennakkotietohakemukset, luopumis- ja sukupolvenvaihdoseläkehakemuksista annettavat lausunnot sekä maankäyttösuunnitelmat.

Maatalouspiirit joutuivat vuonna 1985 käsittelemään normaalin työnsä lisäksi poikkeuksellisen runsaan hakemusmäärän, joka aiheutui maidon ja kananmunien kiintiöjärjestelmän käyttöönotosta. Maatalouspiireissä käsiteltyjen kiintiö- ja niihin liittyvien lupahakemusten määrä oli yli 50 000. Näistä kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain mukaisia lupia myönnettiin maatalouspiireissä 7 692 (vuonna

1986 550). Luopumiseläkelain mukaisia lausuntoja annettiin maatalouspiireissä 264 ja sukupolvenvaihdoseläkettä koskevia lausuntoja 2 053.

Myös maatalouslautakuntien tehtävät ovat viime vuosina lisääntyneet huomattavasti. Vuonna 1985 maatalouslautakunnat ratkaisivat ensi asteen yli 219 000 asiaa. Lisäksi maatalouslautakunnat toimivat käytännössä lausunnonantajina lähes kaikissa maatalouspiirien ja maatilahallituksen ratkaistaviin kuuluvissa asioissa, joita oli yhteensä n. 150 000.

Valtioneuvosto teki 29.1.1987 päätöksen hallinnon hajauttamiskomitean ehdotusten jatkovalmistelusta komitean mietinnön (1986:12) ja siitä saadun lausuntoaineiston pohjalta. Mainittu päätös hallinnon hajauttamisesta noudattaa hallinnon hajauttamiskomitean tekemiä ehdotuksia sillä osin kuin kysymys on tehtävien ja toimivallan siirtämisestä keskushallinnosta piiri- ja paikallishallintoon. Päätöksen mukaan hallinnon hajauttaminen merkitsee muun muassa hallinnon rakenteen ja toiminnan kehittämistä hallinnonaloittain siten, että hallinnollinen ratkaisuvälä annetaan asteellisesti alimmalle viranomaiselle, jolla on riittävät edellytykset toimivallan käyttämiseen asianmukaisella tavalla.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 11.2.1986 työryhmän selvittämään maataloushallinnon päätöksentekotasoa ja niihin tarvittavia muutoksia. Työryhmän mietintö valmistui 31.3.1987. Selvityksensä perusteella työryhmä on tehnyt ehdotukset päätöksenteon siirtämisestä maatilahallitukselta maatalouspiireille ja maatalouspiireiltä kuntien maatalouslautakunnille. Lakiesitykset perustuvat pääosin työryhmän valmistelemiini ehdotuksiin.

Käsiteltävien asioiden runsaasta lukumäärästä johtuen sekä edellä mainitun hallinnon hajauttamista koskevan valtioneuvoston päätöksen periaatteiden mukaisesti esityksen tavoitteena on päätösvallan siirtäminen asiaratkaisujen osalta mahdollisimman laajalti maatilahallitukselta maatalouspiireille ja maatalouspiireiltä kuntien maatalouslautakunnille. Maatilahallituksella tulisi kuitenkin olla mahdollisuus antaa maatalouspiireille tarkempia määräyksiä eräiden lakien ja asetusten täytäntöönpanossa.

Keskusviraston käsiteltäväksi kuuluvia yksittäisiä ratkaisuja tulisi laajalti siirtämään piirihallintoon. Kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain mukaisten lupien myöntämisessä päätösvalta keskitettäisiin maatalouspiireille. Maidon tuotantokiintiöiden osalta maatalouspiirien päätösvaltaa lisättäisiin asiasta

erikseen annettavalla lakiesityksellä koskemaan myös kohtuuskäyttökohtien nojalla annettavia ratkaisuja. Investointiluonteisten avustusten myöntäminen sekä mahdolliset takaisinperimiset siirrettäisiin kokonaan maatalouspiireille. Maankuivatushankkeiden rahoituspäätökset siirrettäisiin alle yhden miljoonan markan suuruisten hankkeiden osalta maatalouspiireille. Maatalouspiirien päätösvaltaa lisättäisiin myös sukupolvenvaihdoseläke- ja luopumiseläkeasioista annettavien lausuntojen osalta.

Maanhankinta-oikeuslain mukaista ratkaisumenettelyä muutettaisiin siten, että maanhankintalupaa koskeva asia ratkaistaisiin kielteisessäkin tapauksessa ensisijaisesti maatalouspiirissä. Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käytön kannalta tulisi kuitenkin suurehkot, yli 0,5 miljoonan markan kaupat alistaa maatilahallituksen ratkaistavaksi. Hallituksen tarkoituksena on antaa eduskunnalle erillinen lakiesitys, johon liittyy myös ehdotus julkisten kaupanvahvistajien maanostoasioista maatalousviranomaisille tekemien ilmoitusten vähentämisestä lähinnä alle kahden hehtaarin ja sukulaisten välisten kauppajen osalta.

Maankäyttöä koskevilla pääsääntöisesti maatalouspiiri vahvistaisi maanmittausinsinöörin tai suunnittelutoimikunnan laatiman käyttösuunnitelman. Maatilahallituksen vahvistettavaksi käyttösuunnitelma tulisi ainoastaan silloin, kun kysymys on yhteismetsää koskevasta käyttösuunnitelmasta tai aluetta käytettäisiin muihin kuin maatilalain mukaisiin tarkoituksiin.

Ehdotetut muutokset merkitsisivät maatalouspiirien päätösvallan lisäystä myös muissa, yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin esitetyissä tapauksissa.

Kunnallisella ohjesäännöllä tulisi voida antaa maatalouslautakunnan puheenjohtajalle ja sihteerille nykyistä enemmän ratkaisuvallaa. Maatalouslautakunnissa tapahtuvaa asioiden käsittelyä pyrittäisiin myös tehostamaan ja nopeuttamaan siten, että lautakunnan lausunnon voisi eräissä tapauksissa antaa joko puheenjohtaja tai maataloussihteri.

Keskusvirastolle jäisi lähinnä sellaisten tapauskohtaisten asioiden käsittely ensiasteena, jotka koskevat meijereille ja muulle elintarviketeollisuudelle jaettavaa hintapolitiittista tukea ja rahtiavustuksia sekä perittäviä markkinoimis- ja vientikustannusmaksuja. Keskusviraston tehtävänä olisi edelleen maatalouspiirien toiminnan ohjaus ja valvonta sekä valitusviranomaisena toimiminen.

Maataloushallintoryhmän mietinnössä ehdotetut muutokset merkitsevät muutoksia myös asetuksella säädettyyn päätösvaltaan. Lainoituksessa noudatettavaan menettelyyn tullaan myös ehdottamaan tarkistuksia muun muassa lausuntojen käsittelyä keventämällä.

3. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Päätöksenteon hajauttaminen edellyttää maatilahallituksen ja maatalouspiirien henkilöstörakenteen kehittämistä sekä henkilöstövoimavarojen kohdentamista nykyistä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Viitaten eduskunnalle annettuun esitykseen valtion rulo- ja menoarvioksi vuodelle 1988, on tarkoituksena yhdistää kyseisen keskusviraston maanjärjestely- ja rahoitusosasto rakenneosastoksi. Maanjärjestelyosaston kolmesta toimistosta sekä erillisestä kuivatus- ja tietoimistosta muodostettaisiin rakenneosastoon kaksi toimistoa: maanjärjestelytoimisto sekä maanparannus- ja metsätoimisto. Lisäksi ehdotetaan eräiden toimistojen nimen muuttamista sekä erillisen rakennustoimiston siirtämistä suunnitteluosastoon.

Maatalouspiirien lukumäärää ehdotetaan voimavarojen rationalisoimiseksi vähennettäväksi yhdeksästätoista kahdeksaantoista. Nykyisistä maatalouspiireistä yhdistettäisiin Oulun eteläinen ja pohjoinen maatalouspiiri.

Ehdotukset merkitsevät maatilahallituksen virkojen ja toimien vähenemistä 20:llä ja maatalouspiirin virkojen ja toimien lisääntymistä 13:lla.

Tässä yhteydessä ehdotetaan tehtäväksi maataloushallinnosta annettuun lakiin eräitä muutoksia, jotka liittyvät virkamieslainsäädännön voimaantuloon 1.1.1988. Samalla maataloushallintolakia muutettaisiin siten, että maatalouspiirin maataloustoimistosta käytettäisiin selvyuden vuoksi nimeksi maatalouspiiri.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esitykseen liittyvä organisaation kehittäminen tulee vähentämään virkojen ja toimien uudelleenkohdentamisen ja lakkauttamisen myötä maataloushallinnon palkkausmenoja yhteensä 90 000 markalla vuodessa.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki maataloushallinnosta annetun lain muuttamisesta

1 §. Voimassa olevan 1 §:n 2 momentin mukaan piirihallintoa varten maa jaetaan valtioneuvoston päätöksellä maatalouspiireihin. Kussakin maatalouspiirissä on maataloustoimisto.

Maatalouspiirien lisäksi myös maatilahallituksessa ja kunnissa on maataloustoimisto. Tästä johtuen on viljelijäin keskuudessa esiintynyt epätietoisuutta siitä, mikä viranomainen on kussakin asiassa toimivaltainen. Tämän vuoksi ehdotetaan maataloushallintolakia muutettavaksi siten, että maatalouspiirin maataloustoimistosta käytetään muutoksen jälkeen nimeksi maatalouspiiri. Tätä koskeva muutos tehtäisiin lain 1 §:n 2 momenttiin poistamalla siitä maininta maatalous-

toimistosta. Maatalouspiirien lukumäärästä määrättäisiin, kuten nykyisinkin, valtioneuvoston päätöksellä ja valtioneuvosto päättäisi myös kunkin piirin hallintopaikasta eli siitä, missä kunnassa maatalouspiirin toimisto sijaitsee.

Lain 1 §:n 2 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että maatalouspiirillä voisi tarvittaessa olla myös paikallistoimisto, jonka perustamisesta päättäisi maa- ja metsätalousministeriö.

Kun maatalouspiirien maataloustoimistojen tehtävistä on säädetty useilla eri laeilla, ehdotetaan lakiesitykseen otettavaksi voimaantulosäännös, jonka mukaan aikaisemmin maatalouspiirien maataloustoimistoille säädetty tehtävät kuuluvat lainmuutoksen jälkeen maatalouspiireille.

3, 4 ja 5 §. Voimassa olevissa lain 3 ja 4 §:ssä on lueteltu ne virka- ja toimityypit, joita maataloushallinnossa voi olla. Nykyisen lain 5 §:n

mukaan virkojen ja pysyvien toimien lisäksi maataloushallinnossa voi olla myös ylimääräisiä toimenhaltijoita ja tilapäisiä toimihenkilöitä sekä työsopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

Vuoden 1988 alusta voimaan tulevan virkamieslainsäädännön kokonaisuudistukseen sisältyy hallitusmuodon 65 §:n 1 momentin muutos, joka merkitsee mm. sitä, ettei virkatyyppejä tarvitse enää virastoittain lailla vahvistaa. Samalla kun uusi virkamieslainsäädäntö tulee voimaan, kumotaan myös asetus valtion ylimääräisistä toimenhaltijoista ja tilapäisistä toimihenkilöistä (755/49). Uudistus merkitsee sitä, että maataloushallinnosta annetun lain 3, 4 ja 5 §:ssä säädetyltä osin noudatetaan suoraan uuden virkamieslainsäädännön säännöksiä. Tämän johdosta mainitut pykälät tulisi tarpeettomina kumota.

Voimaantulosäännös. Vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesityksessä maatilahallituksen organisaatiota ehdotetaan edellä luvussa 3 esitetyn tavoin muutettavaksi ja tähän liittyen maataloushallinnossa toteutettavaksi eräitä virkajärjestelyjä. Lakiehdotukseen sisältyvät maataloushallintolain muutokset tulisi saattaa voimaan samasta ajankohdasta eli 1.3.1988 lukien.

1.2. Laki maatilalain muuttamisesta

18 §. Voimassa olevan pykälän mukaan maatilalain tarkoituksiin hankitun maan ja muun omaisuuden käyttämistä koskevan suunnitelman laatii maatilahallituksen määräyksestä suunnittelutoimikunta käyttösuunnitelmatoimituksessa. Ilman suunnittelutoimikuntaa voidaan käyttösuunnitelma laatia vain, jos maatilahallitus katsoo, ettei sitä ole tarpeen laatia toimikunnan toimesta. Käyttösuunnitelman laatimismenettelyn keventämiseksi ehdotetaan pykälää muutettavaksi siten, että pääsääntöisesti käyttösuunnitelman laatisi asianomaisen maatalouspiirin määräyksestä sen maanmittausinsinööri. Suunnittelutoimikunta laatisi käyttösuunnitelman vain silloin, kun kysymys on yhteismetsän perustamisesta tai muutoin laajahkosta alueesta tai milloin maatalouspiiri muutoin erityisestä syystä katsoisi sen tarpeelliseksi. Käyttösuunnitelman laatimiseen voisi suunnittelutoimikunta ryhtyä edelleenkin vain maatalouspiirin määräyksestä. Tästä ehdotetaan säädettäväksi 18 §:n 1 momentissa.

Mainitun pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että käyttösuunnitelma laadittaisiin käyttösuunnitelmatoimituksessa. Maanmittausinsinööri voisi laatia käyttösuunnitelman myös pelkästään

kirjallista menettelyä käyttäen. Kirjallinen menettely voisi tulla kysymykseen selvissä tilanteissa esimerkiksi silloin, kun hankittu maa tulisi sellaisenaan käytettäväksi rajanaapurimaatilan lisäalueeksi.

Aseruksella säädettäisiin tarkemmin käyttösuunnitelman laatimisessa noudatettavasta menettelystä. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi pykälän 3 momenttiin.

26 §. Pykälän 1 momentin mukaan käyttösuunnitelma on nykyisin aina alistettava maataloustoimiston vahvistettavaksi. Milloin maataloustoimisto katsoo, ettei käyttösuunnitelma ole asianmukainen tai käyttösuunnitelmaan tyytymättömän asianosainen on tehnyt sitä vastaan muistutuksen tahi milloin omaisuutta on ehdotettu käytettäväksi muuhun kuin maatilalain tarkoituksiin, on käyttösuunnitelma alistettava maatilahallituksen vahvistettavaksi. Maatilahallitus voi myös antaa erityismääräyksiä käyttösuunnitelmien sille alistamisesta. Milloin alistamista maatilahallitukselle ei ole tehtävä, on maataloustoimiston päätös lopullinen. Kyseistä 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalouspiiri vahvistaa sekä maanmittausinsinöörin että suunnittelutoimikunnan laatiman käyttösuunnitelman. Maatalouspiiri voisi tällöin muuttaa suunnitelmaa tai jättää sen kokonaan tai osaksi vahvistamatta. Milloin kysymyksessä olisi suunnittelutoimikunnan laatima käyttösuunnitelma, voisi käyttösuunnitelmaan tyytymättömän asianosainen tehdä, kuten aikaisemminkin, sitä vastaan muistutuksen määräajassa maatalouspiirille ennen käyttösuunnitelman vahvistamista.

Pykälän 2 momentti sisältää asianosaisen määrittämisen. Momenttiin on tehty lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset käyttösuunnitelman alistamisesta maatilahallitukselle. Yhteismetsää koskeva käyttösuunnitelma olisi aina alistettava maatilahallitukselle. Niin ikään alueen käyttäminen muihin kuin maatilalain tarkoituksiin käsiteltäisiin maatilahallituksessa silloin, kun maatalouspiirille ei ole annettu oikeudesta luovuttaa valtion maanomaisuutta ja tuloatuottavia oikeuksia annetun lain (687/78) 8 §:n nojalla päätösvaltaa.

Pykälän aikaisempaa 3 momenttia vastaavaan 4 momenttiin on tehty teknisluonteisia tarkistuksia käyttösuunnitelman vahvistamismenettelyyn ehdotetun muutoksen johdosta.

34 §. Käyttösuunnitelman laatimismenettelyn muutokseen liittyen ehdotetaan pykälään lähinnä teknisluonteinen tarkistus.

44 §. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että kauppakirjan laatimisesta ja allekirjoittamisesta muihin kuin maatilalain tarkoituksiin luovutettavan alueen osalta huolehtii maatalouspiiri silloin, kun se voi 26 §:n 3 momentin nojalla vahvistaa asiaa koskevan käyttösuunnitelman.

45 §. Nykyisin pykälän 1 ja 2 momentin mukaan ennen kauppakirjan allekirjoittamista tai hinnanperimispäätöksen tekemistä havaitun hintavirheen korjaaminen ja hinnan vahvistaminen alueen arvon olennaisen muuttumisen takia uudelleen kuuluu maatilahallitukselle. Momenteja ehdotetaan täydennettäväksi siten, että kysymyksen ollessa maatalouspiirin vahvistamassa käyttösuunnitelmassa havaitusta hintavirheestä tai hinnan uudelleen vahvistamisesta alueen arvon olennaisen muuttumisen takia, voisi maatalouspiiri vahvistaa hinnan uudelleen.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevaa 3 momenttia.

Muutoksenhakukieltoa koskevaa pykälän 4 momenttia ehdotetaan ratkaisumenettelyn muutoksen johdosta täydennettäväksi lisäämällä siihen maininta maatalouspiiristä.

70 §. Valtion myyntihintasaamisten sekä maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyjen lainojen osalta myönnettävistä lyhennyksen ja koron lykkäyksistä, joita voidaan antaa hakijasta itsestään riippumattomista syistä aiheutuneiden vaikeuksien lieventämiseksi, päättää nykyisin pykälän 4 momentin nojalla neljän ensimmäisen vuoden osalta maatalouspiiri ja muutoin maatilahallitus. Lykkäyksen mahdollisesta peruuttamisesta päättää maatilahallitus. Asuntolainoituksen osalta lykkäyksistä on sen sijaan säädetty lain 65 §:n 4 momentissa.

Kyseessä olevan pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainojen osalta lykkäyksestä päättäminen tapahtuisi kokonaisuudessaan lainan myöntäneessä luottolaitoksessa. Ennen lykkäyksestä päättämistä olisi liikepankin, Postipankin ja Suomen Hypoteekkiyhdistyksen annettava lykkäyshakemus maatilahallituksen tehtävään määräämän henkilön tarkastettavaksi. Myyntihintasaamisten osalta ehdotetaan, että lykkäyksestä päättäminen kuuluisi aina maatalouspiirille. Lykkäyksen peruuttamisen osalta ehdotetaan, että lykkäyksen myöntäjä päättäisi myös mahdollisesta lykkäyksen peruuttamisesta. Koska asuntolainoja koskeva lykkäysjärjestelmä on asuntotuotantolain vastaavan järjestelmän kaltainen ja poikkeaa muiden maatilalainojen lykkäyksistä, jäisi lykkäysten myöntäminen tältä osin

65 §:n 4 momentin nojalla edelleenkin maatalouspiirille.

77 §. Myönnettyjen avustusten takaisinperiminen kuuluu nykyisin maatilahallitukselle. Pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalouspiiri päättäisi myös mahdollisesta avustuksen takaisinperimisestä. Muutoksenhakukieltoa maatilahallituksen päätökseen koskeva säännös siirrettäisiin maatala-asetukseen.

79 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan maatilahallitus voi oikaista kauppakirjan allekirjoittamisen tai hinnanperimispäätöksen tekemisen jälkeen havaitun, käyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä sattuneen laskuvirheen tai muun erehdyksen. Oikaisun suorittamisen edellytyksenä on, että hakemus tehdään viiden vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta tai hinnanperimispäätöksen tekemisestä ja että asianosaisia kuullaan. Momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että kysymyksen ollessa maatalouspiirin vahvistamassa käyttösuunnitelmassa havaitusta hintavirheestä, voisi maatalouspiiri suorittaa oikaisun.

Muutoksenhakua koskevaa 3 momenttia ehdotetaan ratkaisumenettelyn muutoksen johdosta täydennettäväksi lisäämällä siihen maininta maatalouspiiristä.

103 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan maatilahallitus voisi tarvittaessa antaa maatilalakia ja -asetusta tarkempia määräyksiä lainojen, avustusten ja muiden etuuksien myöntämisestä. Nykyisin voimassa olevien 53, 54, 55 ja 59 §:n nojalla maatilahallitus voi antaa kyseisissä pykälissä säädettyistä asioista tarkempia määräyksiä. Maatilahallituksella tulisi olla, kun päätösvaltaa siirtyy maatalouspiireille ja luottolaitoksille, mahdollisuus antaa lähinnä niukkojen varojen ohjailun tarpeen vuoksi tarkempia määräyksiä lainojen, avustusten ja muiden etuuksien antamisen edellytyksistä myös muissa kuin edellä mainituissa tapauksissa.

1.3. Laki luontaiselinkeinolain muuttamisesta

26 §. Voimassa olevan pykälän 4 momentin mukaan luontaiselinkeinolain mukaisten avustusten myöntäminen kuuluu maatalouspiireille. Vain kustannuksiltaan maatilahallituksen vahvistamaa määrää suurempia hankkeita ja siltojen rakentamista käsittäviä tientekotöitä koskevat avustukset ratkaisee maatilahallitus. Kyseistä 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että

avustusten myöntäminen kuuluisi kokonaisuudessaan maatalouspiireille.

44 §. Varat luontaiselinkeinolain mukaisiin avustuksiin ja lainoihin myönnetään maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Maatilahallituksella tulisi edellä maatilalain 103 §:n muutosehdotuksen kohdalla selostettua vastaavasti olla oikeus antaa avustusten ja lainojen sekä muiden etuuksien myöntämisestä tarkempia määräyksiä. Tämä olisi tarpeen paitsi varojen ohjaamiseksi myös maatilalain ja luontaiselinkeinolain toimenpiteiden monilta osin vaatiman yhteensovittamisen toteuttamiseksi. Tätä koskeva valtuutussäännös ehdotetaan lisättäväksi lain 44 §:ään uudeksi 2 momentiksi.

1.4. Laki maatalouslautakunnista annetun lain muuttamisesta

3 §. Maatalouslautakuntaan, sen puheenjohtajaan sekä jäseniin sovelletaan kunnallisia lautakuntia ja kunnallisia luottamusmiehiä koskevia säännöksiä, mikäli tässä laissa ei ole toisin säädetty. Maatalouslautakunnissa tapahtuvan asioiden käsittelemisen nopeuttamiseksi ja joustavoittamiseksi ehdotetaan kyseiseen 3 §:ään lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan voitaisiin maatalouslautakunnan johtosäännöllä antaa lautakunnan puheenjohtajalle tai maataloussihteerille ratkaistavaksi muitakin kuin kunnallislain (953/76) 71 §:n 2 momentissa tarkoitettuja lautakunnalle kuuluvia, vähemmän tärkeitä asioita. Tarkoituksena on, että lähinnä rutiininomaisten massapäätösten tekeminen annettaisiin tarpeen mukaan mainittujen henkilöiden ratkaistavaksi. Lisäksi ehdotetaan, että asetuksella voitaisiin tarvittaessa säätää hankittavaksi lausunto maatalouslautakunnan sijasta sen puheenjohtajalta tai maataloussihteeriltä. Tältä osin tarkoituksena on nopeuttaa rutiiniluonteisten muille maatalousviranomaisille annettavien lausuntojen, kuten eräiden maatilalain mukaisia lainahakemuksia koskevien lausuntojen, saamista.

1.5. Laki pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta

1 §. Oikeus lunastaa ulosottoimin myyty kiinteistö valtiolle kuuluu nykyisin pykälän 1 momentin mukaan maatilahallitukselle. Kos-

ka ratkaisuvalltaa pyritään hajautamaan pii-rihallintoon, ehdotetaan menettelyä muutettavaksi siten, että maatalouspiirillä olisi ensisijaisesti valta lunastaa pakkohuutokaupalla myyty valtion tarkoituksiin soveltuva kiinteistö. Kun kyseisen lain mukaisiin maan lunastuksiin maatilatalouden kehittämisrahastosta osoitettujen melko niukkojen määrärahojen (v. 1986 käytettiin 16 huutokauppalunastukseen yhteensä 4,9 miljoonaa markkaa) käytöltä edellytetään tehokasta ohjausta, tulisi lunastaminen kuitenkin edelleen saattaa maatilahallituksen ratkaistavaksi silloin, kun huutokauppahinta on asetuksella säädettävää määrää suurempi. Tarkoituksena on, että lunastus alistettaisiin maatilahallituksen ratkaistavaksi silloin, kun kauppahinta ylittää 500 000 markkaa. Pykälän 1 ja 2 momentti on muutoinkin muotoiltu uudelleen.

2 §. Pykälää ehdotetaan ratkaisumenettelyn muutokseen liittyen täydennettäväksi lisäämällä siihen maininta maatalouspiiristä. Pykälään on samalla tehty eräitä teknisluonteisia tarkistuksia.

11 §. Maatilahallituksen tulisi paitsi päättää suurehkoista lunastuksista myös voida antaa maatalouspiireille tarkempia määräyksiä, jotka ovat tarpeen maatilatalouden kehittämisrahastosta po. huutokauppalunastuksiin käytettävien varojen ohjaamiseksi. Tällöin tulisi olla mahdollisuus ottaa kantaa myös kiinteistöjen soveltavuuteen maatilalain (188/77) tai muutoin valtion tarkoituksiin.

Voimaantulosäännös. Ennen lainmuutosten voimaantuloa tapahtuneisiin huutokauppoihin sovellettaisiin edelleen aikaisempia säännöksiä. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin myös ryhtyä tarpeellisiin lain täytäntöönpanoa koskeviin toimenpiteisiin.

1.6. Laki kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta

2 §. Pykälän mukaan määrätyn suuruisten kotieläinyritysten perustamiseen ja laajentamiseen tarvitaan nykyisin yrityksen koosta riippuen maatilahallituksen tai maatalouspiirin lupa. Kotieläintuotantoyrityksen perustamista ja laajentamista koskevien lupien myöntämismenettely luvanvaraisuusrajojen suhteen ehdotetaan keskitettäväksi kokonaan maatalouspiireille. Lupaa ei saisi, kuten tähänkään asti, myöntää, jos yrityksessä on enemmän kuin 120 nautaeläintä, 400 sikaa tai 4 000 munivaa kanaa.

Voimassa olevan lain mukaan, milloin on erityisiä syitä, voi maa- ja metsätalousministeriö maatilahallituksen esityksestä myöntää luvan jalostus-, koe- tai opetustoimintaa taikka maahan- tuotujen siitospeläinten kasvattamista varten. Päätösvalta näissä erityistapauksissa ehdotetaan siirrettäväksi maatilahallitukselle, jolla on riittävät edellytykset ratkaista asia.

4 §. Pykälään ehdotetaan lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia lupien myöntämismenettelyn muutoksen johdosta. Pykälän aikaisempaa 3 momenttia vastaava 4 momentti sisältää muutoksen, jonka mukaan maatalouspiirille kuuluisi päätösvalta lupien myöntämisessä niissäkin tapauksissa, joissa tilakokoa, työn käyttöä sekä rehuomavaraisuutta koskevista vaatimuksista on mahdollista poiketa.

5 §. Pykälässä on säädetty väliaikaisista lupien myöntämistarjoituksista ja lupien myöntämisestä niiden voimassaoloaikana. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalouspiirille keskitettäisiin päätösvalta kokonaisuudessaan, kuitenkin jäljempänä mainituin vähäisin rajoituksin.

Kun 2 §:n 1 momentin 1 kohdasta, johon pykälän 2 momentissa on viitattu, poistetaan maatalouspiirin luvan tarvitsevan yrityksen enimmäiskoko, tulee kyseessä oleva enimmäiskoko, jolle lupa voidaan myöntää, kirjoittaa pykälätekstiin.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvosto voi vuosittain tammikuun loppuun mennessä päättää siitä, missä muissa kuin 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa lupa yrityksen perustamiseen tai laajentamiseen voidaan myöntää. Päätösvalta keskitettäisiin myös po. 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa maatalouspiireille. Maatilahallitus myöntäisi luvan vain valtioneuvoston mahdollisesti erikseen määräämissä tapauksissa.

6 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi 4 §:n muutosta vastaavasti.

8 §. Pykälä sisältää säännökset valvonnasta. Päätösvaltan siirtämisen johdosta tulisi paitsi maatilahallituksen myös maatalouspiirin edustajalla olla oikeus tarkastaa asianomaiset tuotantolaitokset sekä pyytää valvontaa varten tarpeellisia tietoja. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi lisäämällä siihen maininta maatalouspiiristä. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi 1 momentin muutosta vastaavasti.

10 §. Pykälä sisältää muutoksenhakua koskevat säännökset. Valitusoikeutta ehdotetaan rajoitettavaksi siten, että maatilahallituksen päätöksiin,

jotka koskevat valtioneuvoston 5 §:n 3 momentin nojalla antaman päätöksen mukaisia lupa-asioita, ei saisi hakea muutosta valittamalla.

Voimaantulosäännös. Lakiehdotus on tarkoitus saattaa voimaan jo vuoden 1988 alussa. Valtioneuvosto antaa lain 5 §:n 3 momentin nojalla vuosittain päätöksen siitä, missä muissa kuin 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa voidaan laissa tarkoitettuja lupia myöntää. Valtioneuvoston päätös tulee voimaan heti vuoden alusta, joten on tarkoituksenmukaista saattaa myös kotieläintuotannon ohjaamislakiin tehdyt muutokset voimaan samanaikaisesti mainitun valtioneuvoston päätöksen kanssa.

Ennen lainmuutosten voimaantuloa vireillepantuihin lupahakemuksiin sovellettaisiin edelleen aikaisempia säännöksiä.

1.7. Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

6 e §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan maatalouspiiri antaa ensisijaisesti lausuntonsa kaikista eläkkeen saamisen edellytyksistä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lähinnä teknisluonteinen tarkistus.

Nykyisin pykälän 2 momentin mukaan maatalouspiirin on alistettava eläkehakemus maatilahallitukselle, jos 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja eläkkeen saamisen edellytyksiä ei maatalouspiirin käsityksen mukaan ole olemassa tai jos maatilahallitus on niin päättänyt tiettyjen tapausryhmien osalta.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalouspiiri ei enää alistaisi eläkehakemuksia maatilahallitukselle, vaan antaisi lausunnon suoraan eläkelaitokselle. Eläkelaitoksella olisi kuitenkin mahdollisuus alistaa maatalouspiirin eläkehakemuksesta antama lausunto maatilahallitukselle, milloin eläkelaitos katsoo, että niiltä osin, kuin kysymys on 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista eläkkeen saamisen edellytyksistä, lakia on sovellettu ilmeisen väärin tai että asia on selvästi tulkinnanvarainen. Ehdotetun muutoksen tarkoituksena on pyrkiä lyhentämään oleellisesti eläkehakemusten käsittelyaikoja.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset muutoksenhakuoikeudesta. Maatalouspiirin ja maatilahallituksen muihin ratkaisuihin kuin 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista seikoista annettuihin kielteisiin lausuntoihin ei saisi hakea muutosta valittamalla.

Voimassa olevan 6 e §:n 2 momentin viimeinen virke ehdotetaan siirrettäväksi 6 e §:n 4 momentiksi. Samalla tehtäisiin teknisluonteinen tarkistus.

Voimassa olevan 6 e §:n 3 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 6 e §:n 5 momentiksi.

Voimaantulosäännös. Ennen lainmuutoksen voimaantuloa annettuihin lausuntoihin sovellettaisiin aikaisempia säännöksiä.

1.8. Laki luopumiseläkelain muuttamisesta

15 §:n 2 momentti. Nykyisin voimassa olevan 2 momentin mukaan maatalouspiirin on alistettava eläkehakemus maatilahallitukselle, jos maatalouspiiri katsoo, ettei pykälän 1 momentin mukaisia eläkkeen saamisen edellytyksiä ole olemassa tai jos maatilahallitus on niin päättänyt tiettyjen tapausryhmien osalta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalouspiiri ei enää alistaisi eläkehakemuksia maatilahallitukselle, vaan antaisi lausunnon suoraan eläkelaitokselle. Eläkelaitoksella olisi kuitenkin mahdollisuus alistaa maatalouspiirin eläkehakemuksesta antama lausunto maatilahallitukselle, milloin eläkelaitos katsoo, että niiltä osin, kuin kysymys on 1 momentissa tarkoitetuista eläkkeen saamisen edellytyksistä, lakia on sovellettu ilmeisen väärin tai että asia on selvästi tulkinnanvarainen. Ehdotetulla muutoksella pyritäisiin lyhentämään eläkehakemusten käsittelyaikoja oleellisesti.

23 §. Voimassa oleva pykälä sisältää säännökset muutoksenhausta. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että myöskin maatalouspiiriin 16 §:n 2 momentissa tarkoitetuista seikoista antamiin kielteisiin lausuntoihin saisi hakea muutosta.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi 1 momentin muutosta vastaavasti.

Voimaantulosäännös. Ennen lainmuutoksen voimaantuloa annettuihin lausuntoihin sovellettaisiin aikaisempia säännöksiä.

1.9. Laki eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta annetun lain muuttamisesta

2 §. Pykälässä säädetään tehtävänjaosta eri viranomaisien kesken. Pykälään ehdotetaan lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia. Vesi- ja ympäristöhallinnossa suoritettavista tehtävistä ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin asetuksella.

3 §. Maataloushallinnon tehtäviä koskevan pykälän 1 momentin luetteloon ehdotetaan lisättäväksi rahoituslain (443/63) 11 §:n 3 momentin mukaisten hankkeiden valvontatehtävät sekä näitä töitä koskevien avustusten maksamista ja mahdollista takaisin perimistä koskevat tehtävät. Maataloushallinnolle kuuluisi siten sellaisten maankuivatustöiden valvonta, joihin myönnetään yksinomaan avustusta ja jotka toteutetaan muutoin kuin vesi- ja ympäristöhallinnon toimesta.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan tarkemmat määräykset 1 momentissa mainittujen maataloushallinnolle kuuluvien tehtävien suorittamisesta annettaisiin asetuksella. Asetuksella olisi tarkoitus siirtää maatalouspiireille lisää tehtäviä ja toimivaltaa siten, että maatalouspiiri päättäisi varojen myöntämisestä maankuivatustyötä varten, rahoituspäätöksen muuttamisesta sekä vuotuismaksujen suorittamisen lykkäämisestä tai ennakoavustuksen taikka avustuksen myöntämisestä maankuivatustyön suunnittelukustannuksiin. Kuitenkin milloin työn kustannusarvio olisi yli 1 miljoona markkaa, tulisi maatalouspiiriin alistaa muu kuin lykkäystä koskeva asia maatilahallituksen ratkaistavaksi. Nykyään joudutaan kiinnittämään erityistä huomiota kuivatushankkeiden kannattavuuteen ja siihen, että toimenpiteet ovat sopusoinnussa maataloustuotannossa ja sitä koskevassa samoin kuin muussakin lainsäädännössä rahoituslain voimaantulon jälkeen tapahtuneiden muutosten kanssa. Viimeksi on pellonraivaustakin ryhdytty voimakkaasti rajoittamaan (pellonraivausmaksulaki 602/87). Mainituista syistä maatalouspiireille tulisi voida antaa tarkempia määräyksiä paitsi niille tulevien tehtävien teknisestä suorittamisesta myös rahoituspäätösten edellytyksistä. Nämä määräykset tulisi maatilahallituksen voida antaa.

Voimaantulosäännös. Milloin rahoituslain 11 §:n 3 momentissa tarkoitettua työtä koskeva päätös on tehty ennen lainmuutoksen voimaantuloa, sovellettaisiin sen nojalla tehtävien töiden toimeenpanon valvontaan ja avustusten maksamiseen aikaisempia säännöksiä.

2. Tarkemmat säännökset

Lakeihin tehtäväksi ehdotettujen muutosten

toteuttaminen edellyttää vastaavia muutoksia myös asianomaisiin asetuksiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**maataloushallinnosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* maataloushallinnosta 27 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (89/71) 3, 4 ja 5 §, sellaisina kuin ne ovat, 4 § 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (42/85) sekä 3 ja 5 § osittain muutettuina sanotulla lailla, sekä *muutetaan* 1 §:n 2 momentti, näin kuuluvaksi:

1 §

Piirihallintoa varten maa jaetaan valtioneuvoston päätöksellä maatalouspiireihin. Valtioneuvoston päätöksellä määrätään myös kunkin maatalouspiirin toimiston sijaintipaikka. Maatalouspiirillä voi olla myös paikallistoimisto. Paikallistoimiston perustamisesta päättää maa- ja metsätalousministeriö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kuuta 198 .

Maatalouspiirien tulee suorittaa ne tehtävät, jotka ennen tämän lain voimaantuloa on säädetty maatalouspiirien maataloustoimistojen tehtäväksi.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**maatilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* 18 päivänä helmikuuta 1977 annetun maatilain (188/77) 18, 26, 34, 44 ja 45 §, 70 §:n 4 momentti, 77 §:n 1 ja 2 momentti, 79 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 26 § osittain muutettuna 5 päivänä joulukuuta 1986 annetulla lailla (885/86), 70 §:n 4 momentti 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (44/85) ja 77 §:n 2 momentti 31 päivänä toukokuuta 1985 annetussa laissa (435/85), sekä *lisätään* 103 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

18 §

Hankittua maata ja muuta omaisuutta koskevan käyttösuunnitelman laatii asianomaisen maatalouspiirin määräyksestä sen maanmittausinsinööri. Milloin kysymys on yhteismetsän perustamisesta tai muutoin laajahkosta alueesta tai milloin maatalouspiiri muutoin erityisestä syystä katsoo sen tarpeelliseksi, käyttösuunnitelman laa-

tii kuitenkin 9 §:ssä tarkoitettu suunnittelutoimikunta asianomaisen maatalouspiirin määräyksestä.

Käyttösuunnitelma laaditaan käyttösuunnitelmatoimituksessa. Milloin kysymys on maanmittausinsinöörin laatimasta käyttösuunnitelmasta, voidaan käyttösuunnitelma laatia myös pelkästään kirjallisena menettelynä.

Käyttösuunnitelman laatimisessa noudatettava menettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

26 §

Käyttösuunnitelman vahvistaa maatalouspiiri. Maatalouspiiri voi myös muuttaa suunnitelmaa tai jättää sen kokonaan tai osittain vahvistamatta. Suunnittelutoimikunnan laatimaan käyttösuunnitelmaan tyytymätön asianosainen voi tehdä sitä vastaan muistutuksen määräajassa ennen käyttösuunnitelman vahvistamista.

Asianosaisella tarkoitetaan henkilöä, joka on hakenut käyttösuunnitelman kohteena olevaa maatilaa, lisäaluetta tai muuta aluetta, oikeutta tai osuutta. Niin ikään asianosainen on myös se kunta, jonka aluetta suunnitelma koskee.

Yhteismetsän perustamista koskeva käyttösuunnitelma on alistettava maatilahallituksen vahvistettavaksi. Myös milloin omaisuutta on ehdotettu käytettäväksi muihin kuin tämän lain tarkoituksiin, eikä maatalouspiirillä ole, sen mukaan kuin erikseen on säädetty, oikeutta luovuttaa valtion maaomaisuutta, on käyttösuunnitelma tältä osin alistettava maatilahallituksen vahvistettavaksi.

Maatalouspiirin 1 momentin nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maatilahallitukseen. Edellä 3 momentissa tarkoitettuun maatilahallituksen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Viimeksi mainittu koskee myös maatalouspiirin päätöksen johdosta tehtyyn valitukseen annettua maatilahallituksen päätöstä.

34 §

Maatalouspiirin maanmittausinsinööri voi suorittaa tämän lain toimeenpanoon liittyvän maanmittaustoimituksen, ja on tällöin toimitusmiehistä voimassa, mitä jakolaissa on säädetty.

44 §

Muuhun kuin tämän lain tarkoituksiin luovutettavan omaisuuden osalta huolehtii kauppakirjan laatimisesta ja sen allekirjoittamisesta valtion puolesta maatilahallitus. Milloin maatalouspiiri vahvistaa käyttösuunnitelman 26 §:n 3 momentin nojalla, huolehtii kauppakirjan laatimisesta ja allekirjoittamisesta kuitenkin maatalouspiiri.

45 §

Jos ennen kauppakirjan allekirjoittamista tai hinnanperimispäätöksen tekemistä havaitaan hinnan määräämisessä sattuneen laskuvirhe tai

muu erehdys, voi maatalouspiiri tai, milloin kysymys on maatilahallituksen vahvistamasta käyttösuunnitelmasta, maatilahallitus vahvistaa hinnan uudelleen noudattaen 25 §:ssä säädettyjä perusteita.

Maatalouspiiri tai, milloin kysymys on maatilahallituksen vahvistamasta käyttösuunnitelmasta, maatilahallitus vahvistaa niin ikään hinnan uudelleen, jos tilan tai alueen arvo on olennaisesti muuttunut hinnan määräämisen jälkeen eikä kauppakirjaa vielä ole allekirjoitettu.

Mitä 2 momentissa on säädetty, noudatetaan soveltuvin osin osuuksien ja oikeuksien kohdalta.

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen tämän pykälän nojalla antamiin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

70 §

Lykkäyksen myöntämisestä lisäalueen, yhteismetsäosuuden ja maatilalan myyntihinnan osalta päättää maatalouspiiri. Edellä 1 momentissa mainittujen maatilatalouden kehittämistärahaston varoista myönnettyjen lainojen osalta lykkäyksen myöntämisestä päättää lainan myöntänyt luottolaitos 55 §:n 2 momentissa säädettyssä menettelyssä. Lykkäyksen peruuttamisesta päättää vastaavasti maatalouspiiri tai luottolaitos.

77 §

Jollei sitä työtä, jota varten on myönnetty 74 §:ssä tarkoitettua avustusta, ole suoritettu asetuksella säädettyään määräajan kuluessa, voi maatalouspiiri velvoittaa avustuksen saajan tai hänen oikeudenomistajansa suorittamaan avustus kokonaan tai osittain valtiolle takaisin. Takaisin perittävä avustus saadaan riippumatta siitä, kuinka kauan on kulunut takaisinperimispäätöksestä, ottaa siitä tilasta, jonka hyväksi tehtävistä töistä on kysymys, samalla etuoikeudella kuin kiinteistöistä menevistä julkisoikeudellisista suorituksista on säädetty. Periminen saadaan toimittaa verojen ulosotosta säädettyssä järjestyksessä.

Jos rakentamisavustuksen saaja tai, milloin hän on kuollut, kukaan hänen oikeudenomistajistaan ei ole kolmeen vuoteen asunut asianomaisella maatilalla eikä viljellyt sitä taikka jos tila on kyseisen avustuksen saajan tai hänen oikeudenomistajiensa toimesta luovutettu muulle kuin 2 §:n 1 momentin mukaan tukemiskelpoiselle henkilölle tai 4 §:n 1 momentin ja 5 §:n mukaan pirstottu, voi maatalouspiiri, jollei viittätoista vuotta ole kulunut avustuksen myöntämi-

sestä, määrätä heidät suorittamaan sanotun avustuksen kokonaan tai osaksi takaisin valtiolle. Takaisin perimiseen ja siitä tehtävään päätökseen on sovellettava, mitä 1 momentin 2 ja 3 virkkeessä on säädetty.

79 §

Jos käyttösuunnitelmaa laadittaessa on sattunut laskuvirhe tai muu erehdys, joka tulee ilmi kauppakirjan allekirjoittamisen tai hinnanperimispäätöksen jälkeen, voi maatalouspiiri tai, milloin kysymys on maatilahallituksen vahvistamasta käyttösuunnitelmasta, maatilahallitus asianosaisia kuultuaan suorittaa oikaisun, jos siitä on tehty hakemus viiden vuoden kuluessa kauppakirjan

allekirjoittamisesta tai hinnanperimispäätöksen tekemisestä.

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen tämän pykälän nojalla tekemiin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

103 §

Maatilahallitus voi muissakin kuin 53, 54, 55 ja 59 §:ssä mainituissa tapauksissa antaa tätä lakia ja 1 momentin nojalla annettavaa asetusta tarkempia määräyksiä lainojen, avustusten ja muiden tässä laissa tarkoitettujen etuuksien myöntämisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

3.

Laki**luontaiselinkeinolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun luontaiselinkeinolain (610/84) 26 §:n 4 momentti ja *lisätään* 44 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

26 §

Avustukset myöntää maatalouspiiri.

momentin nojalla annettavaa valtioneuvoston päätöstä tarkempia määräyksiä lainojen, avustusten ja muiden tässä laissa tarkoitettujen etuuksien myöntämisestä.

44 §

Maatilahallitus voi antaa tätä lakia sekä 1 momentin nojalla annettavaa asetusta ja 4 §:n 2

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

4.

Laki**maatalouslautakunnista annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään maatalouslautakunnista 27 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (87/71) 3 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

3 §

Maatalouslautakunnan puheenjohtajalle tai maataloussihteerille voidaan lautakunnan johtosäännöllä antaa ratkaistavaksi lautakunnalle kuuluvia muitakin kuin kunnallislain (953/76) 71 §:n 2 momentissa tarkoitettuja asioita. Ase-

tuksella voidaan säätää hankittavaksi lausunto maatalouslautakunnan sijasta sen puheenjohtajalta tai maataloussihteeriltä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

5.

Laki**pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä tammikuuta 1938 pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain (23/38) 1 §:n 1 ja 2 momentti ja 2 §, näistä 1 §:n 1 ja 2 momentti sellaisina kuin ne ovat 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (45/85), sekä *lisätään* 11 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

1 §

Kun kiinteistö on ulosottotoimin myyty, voi maatalouspiiri tai, milloin huutokauppahinta ylittää asetuksella säädettävän määrän, maatalahallitus kolmenkymmenen päivän kuluessa huutokaupan toimittamisesta lukien lunastaa myydyn kiinteistön huutokauppahinnasta. Lunastusoikeutta ei kuitenkaan ole, kun kiinteistö on kokonaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai joka on rakennuskiellossa asemakaavan laatimista varten tai alueella, joka rakennuskaavassa tai rantakaavassa taikka vahvistetussa yleiskaavassa on osoitettu muihin kuin maa- ja metsätaloudellisiin tarkoituksiin. Kauppakirjaa ei saa ostajalle tätä ennen antaa.

Maatalouspiirin, jolle ilmoitetaan pakkohuutokaupan toimittamisesta, ei tarvitse saattaa maatalahallitukselle sen ratkaistavaksi 1 momentin mukaan kuuluvaa kiinteistön lunastamista koskevaa asiaa, milloin kysymys on kiinteistöstä, joka ei sovellu maatalain (188/77) tai muutoin valtion tarkoituksiin.

2 §

Jos maatalouspiiri tai maatalahallitus on päättänyt lunastaa kiinteistön valtiolle, tulee sen ilmoittaa siitä 1 §:ssä mainitun ajan kuluessa pakkohuutokaupan toimittajalle, jonka on annettava kauppakirja ilmoituksen tehneelle viranomaiselle.

11 §

Maatalahallitus voi antaa maatalouspiireille tarkempia määräyksiä, jotka ovat tarpeen maatalouden kehittämistä varten käyttösunnitelmassa tämän lain mukaisiin lunastuksiin osoitettujen varojen ohjaamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1987. Ennen mainittua päivää tapahtuneisiin pakkohuutokauppoihin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä. Ennen mainittua päivää voidaan ryhtyä toimenpiteisiin lain täytäntöönpanemiseksi sen voimaantullessa.

6.

Laki**kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa 28 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (1011/84) 2, 4 ja 5 §, 6 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 4 § osittain muutettuna 6 päivänä maaliskuuta 1987 annetulla lailla (239/87) sekä 5 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 20 päivänä joulukuuta 1985 annetulla lailla (1052/85), näin kuuluviksi:

2 §

Ilman maatalouspiirin lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan

1) nautakarjatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 30 nautaeläintä;

2) sikatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 25 yli kahdeksan viikon ikäistä sikaa, jolloin sikojen lukumäärää laskettaessa katsotaan emakon vastaavan viittä sikaa;

3) kanatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 100 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 100 teuraskananpoikaa; eikä

4) muuta kuin 3 kohdassa tarkoitettua siipikarjatalousyritystä, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enemmän kuin 100 teuraaksi kasvatettavaa muuta siipikarjaeläintä kuin teuraskananpoikaa.

Lupaa ei kuitenkaan saa myöntää sellaisen naurakarja-, sika- tai kanatalousyrityksen harjoittamista varten, jossa on enemmän kuin 120 nautaeläintä tai enemmän kuin 400 edellä 1 momentissa tarkoitettua sikaa taikka enemmän kuin 4 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa.

Erityisistä syistä voi maatilahallitus myöntää luvan tässä laissa tarkoitettujen rajoitusten estämättä jalostus-, koe- tai opetustoimintaa taikka maahantuotujen siitoseläinten kasvattamista varten.

4 §

Lupa voidaan myöntää vain sellaisen 2 §:ssä tarkoitetun yrityksen harjoittamista varten, jota hoidetaan pääasiassa yksityisen viljelijän ja hänen perheensä työllä maatilalla, jolla viljelijä asuu ja jolta on mahdollisuus saada yrityksen rehuntarpeesta vähintään kaksi kolmasosaa, milloin kysymys on

1) naurakarjatalousyrityksestä, jossa on enintään 60 nautaeläintä;

2) sikatalousyrityksestä, jossa on enintään 200 edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua sikaa;

3) kanatalousyrityksestä, jossa on enintään 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enintään 30 000 teuraskananpoikaa; tai

4) muusta siipikarjatalousyrityksestä, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enintään 5 000 teuraaksi kasvatettavaa muuta siipikarjaeläintä kuin teuraskananpoikaa.

Milloin kysymys on edellä mainittuja eläinmääriä suuremmasta yrityksestä, on rehuomavaraisuuden osalta luvan myöntämisen edellytyksenä, että maatilalta on mahdollisuus saada vähintään kolme neljäsosaa yrityksen rehuntarpeesta.

Milloin kysymys on 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua teuraskananpoikia kasvattavasta yrityksestä tai kananmunien tuottamisesta teuraskananpoikien haudontaa varten, on rehuomavaraisuuden osalta luvan myöntämisen edellytyksenä, että

maatilalta on mahdollisuus saada yksi viidesosa yrityksen rehuntarpeesta.

Edellytyksenä luvan myöntämiseen 3 §:n 1 momentissa tarkoitettulle ryhmälle on, että yritystä hoidetaan pääasiassa osakkaiden ja heidän perheidensä työllä, ja että kukin osakas asuu yrityksen toimipaikalla tai sen läheisyydessä hallitsemallaan maatilalla ja harjoittaa sillä pääasiassa omalla ja perheensä työllä maatilataloutta sekä että kyseisiltä maatioilta on mahdollisuus saada vähintään 1, 2 ja 3 momentissa mainittu osa yrityksen rehuntarpeesta.

Edellä 1 momentissa mainitun tilakokoa ja työn käyttöä sekä 1, 2 ja 3 momentissa mainittujen rehunsaantia koskevien vaatimusten ja 2 §:n 2 momentissa mainitun kiellon estämättä voi maatalouspiiri myöntää luvan, jollei erityisistä syistä muuta johdu, maatilalla laillisesti harjoitetun yrityksen jatkamiseen entisessä laajuudessa yritystoiminnan harjoittajan vaihduttua. Tilakokoa ja työn käyttöä koskevasta vaatimuksesta voidaan kuitenkin poiketa vain silloin, kun kysymys on sukupolvenvaihdoksesta.

5 §

Tässä laissa tarkoitettun luvan naurakarja-, sika- ja siipikarjatalousyrityksen perustamiseen tai laajentamiseen saa maatalouspiiri myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1990 vain yrityksen harjoittajan kuolin- tai konkurssipesälle, yrityksen omistajaksi perintöoikeudellisen saannon kautta tulleele henkilölle, tai kun yrityksen ostajana on myyjän puoliso tai henkilö, joka perintökaaren (40/65) 2 luvun mukaan voisi periä myyjän, myyjän ottolapsi tai kasvattilapsi taikka tällaisen henkilön puoliso, taikka kun kysymyksessä on maatalousyrittäjien eläkelain 6 b §:n 7 momentin mukainen sukupolvenvaihdos. Lupa saadaan sanoituissa tapauksissa myöntää yrityksen jatkamiseen enintään entisessä laajuudessa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, saadaan lupa myöntää enintään 60 nautaeläintä käsittävän yrityksen perustamiseen tai laajentamiseen maatilalain 74 §:n 2 momentin (351/83) mukaisella rakentamisavustusalueella sekä erityisistä syistä myös maatilalla laillisesti harjoitetun yrityksen jatkamiseen enintään entisessä laajuudessa yritystoiminnan harjoittajan vaihduttua muissakin kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Siitä, milloin tässä laissa tarkoitettu lupa naurakarja-, sika- tai siipikarjatalousyrityksen perustamiseen tai laajentamiseen voidaan myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1990 muissa kuin 1

ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, päättää valtioneuvosto vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Valtioneuvoston tulee tällöin ottaa huomioon kotieläintuotannon kehitys ja vallitseva markkinatilanne. Valtioneuvosto voi samalla määrätä, että lupia voidaan muissa kuin 1 ja 2 momentin tapauksissa myöntää vain tietyn yhteismäärän puitteissa. Valtioneuvosto määrää myös ne perusteet, joiden mukaan tuottajalle voidaan myöntää lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen, ja ne perusteet, jotka ovat rehuomavaruuden osalta edellytyksenä luvan myöntämiseen tuotantosuunnan vaihtamisen yhteydessä. Lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen voidaan myöntää kokonaan tai osittain. Kyseisen luvan myöntää maatalouspiiri. Valtioneuvosto voi kuitenkin määrätä, että sen erikseen määrittämässä tapauksissa kyseisen luvan myöntää maatilahallitus.

6 §

Yksityisen viljelijän sekä yhtymän osakkaan katsotaan täyttävän 4 §:n 1 momentissa säädetyn maatilalla asumista tarkoittavan vaatimuksen myös silloin, kun hän asuu maatilan välittömässä läheisyydessä tai kun hänen poissaolonsa siltä on luonteeltaan tilapäistä. Laskettaessa, voidaanko viljelijän maatilalta tai osakkaiden maatioilta saada 4 §:n 1, 2 ja 3 momentissa tarkoitettu osa yrityksen rehutarpeesta, ei maatilaan katsota kuuluvaksi sellaista vuokrasopimuksen nojalla hallittua peltoa, jonka jäljellä oleva vuokra-aika lupaa haettaessa on vähemmän kuin kolme vuotta.

8 §

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen edusta-

jalla on oikeus tarkastaa asianomaiset tuotantolaitokset. Hänelle on vaadittaessa annettava ne tiedot, jotka ovat tarpeen sen valvomiseksi, että tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Jokaisen on 1 momentissa mainitun viranomaisen kehotuksesta annettava tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa varten sellaisia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista, mikäli ne eivät koske sellaista asiaa, josta hänellä lain mukaan on oikeus kieltäytyä todistamasta muulla perusteella kuin sillä, että liike- tai ammattisalaisuus tulisi ilmaista.

10 §

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. Maatilahallituksen 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa asioissa antamiin päätöksiin ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla. Viimeksi mainittu koskee myös maatalouspiirin päätöksen johdosta tehtyyn valitukseen annettua maatilahallituksen päätöstä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1988. Ennen sanottua päivää vireille tullessiin lupahakemuksiin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä. Mitä tässä laissa on säädetty maatalouspiiristä koskee 29 päivään helmikuuta 1988 saakka maatalouspiirin maataloustoimistoa.

7.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain 6 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 6 e §, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1126/85) näin kuuluvaksi:

6 e §

Maatalouspiirin on annettava eläkelaitokselle lausuntonsa siitä,

1) onko 6 a §:ssä tarkoitettua viljelmää pidettävä sellaisena jatkamiskelpoisena viljelmänä, joka ei ole perhevilmelmää olennaisesti suurempi, ja

onko luovuttaja 6 a §:n 1 momentin 4 kohdassa mainituin edellytyksin oikeutettu maatilalain mukaiseen lainaan;

2) onko luovuttajalla katsottava olevan oikeus pidättää viljelmästä 6 b §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu alue, onko viljelmää 6 b §:n 6 momentissa mainituin tavoin piirstottu ja täyttääkö luovutuksensaaja sanotun pykälän 7 momentissa tarkoitettut edellytykset; sekä

3) ovatko muutkin 6 a ja 6 b §:ssä säädetty sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen edellytykset olemassa.

Jos eläkelaitos katsoo, että maatalouspiiri on lausunnossaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen eläkkeen saamisen edellytysten osalta soveltanut lakia ilmeisen väärin tai että asia on sanotulta osin selvästi tulkinnanvarainen, eläkelaitoksen tulee alistaa eläkehakemuksesta annettu lausunto maatilahallitukselle.

Maatalouspiiriin ja maatilahallituksen lausuntoon sisältyvään ratkaisuun, jonka mukaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuja eläkkeen

saamisen edellytyksiä ei ole olemassa, haetaan muutosta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. Muuhun maatalouspiiriin tai maatilahallituksen tämän lain nojalla antamaan ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

Eläkelaitoksella, eläkelautakunnalla ja vakuutus-oikeudella ei ole oikeutta poiketa ratkaisusaan maatalouspiiriin tai maatilahallituksen lausunnosta siltä osin kuin se koskee 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä.

Tämän lain mukaan maatalouspiirille ja maatilahallitukselle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Ennen lain voimaantuloa annettuihin maatalouspiiriin ja maatilahallituksen lausuntoihin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä.

8.

Laki

luopumiseläkelain 15 ja 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/74) 15 §:n 2 momentti ja 23 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1087/85), näin kuuluviksi:

15 §

Jos eläkelaitos katsoo, että maatalouspiiri on lausunnossaan 1 momentissa tarkoitettujen eläkkeen saamisen edellytysten osalta soveltanut lakia ilmeisen väärin tai että asia on selvästi tulkinnanvarainen, eläkelaitoksen tulee alistaa eläkehakemuksesta annettu lausunto maatilahallitukselle.

taan muutosta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

Muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun maatalouspiiriin tai maatilahallituksen tämän lain nojalla antamaan ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

23 §

Maatalouspiiriin ja maatilahallituksen lausuntoon sisältyvään ratkaisuun, jonka mukaan 16 §:n 2 momentissa mainittuja luopumiseläkkeen saamisen edellytyksiä ei ole olemassa, hae-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Ennen lain voimaantuloa annettuihin maatalouspiiriin ja maatilahallituksen lausuntoihin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä.

9.

Laki**eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1970 annetun lain (426/70) 2 ja 3 § näin kuuluviksi:

2 §

Valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustehtävien kustannuksiin annetussa laissa (433/63), jota jäljempänä sanotaan rahoituslaiksi, maataloushallitukselle ja maanviljelysinsinööripireille kuuluviksi säädettyt tehtävät, joita tässä laissa ei määrätä maataloushallinnolle, suoritetaan vesi- ja ympäristöhallinnossa sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

3 §

Edellä 2 §:ssä tarkoitettuihin maataloushallinnon tehtäviin kuuluu:

1) sen mukaan kuin rahoituslaissa on säädetty, päättää maankuivatusyritystä koskevan suunnitelman laatimisen ja toteuttamisen rahoittamisesta;

2) päättää rahoituslain 16 §:ssä tarkoitettua rahoituspäätöksen muuttamisesta ja sanotun lain 23 §:ssä tarkoitettua lykkäyksen myöntämisestä vuotuismaksujen suorittamisessa;

3) päättää rahoituslain 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kuivatuslainan osaksi tai kokonaan perimättä jättämisestä; sekä

4) valvoa rahoituslain 11 §:n 3 momentin mukaisten töiden toimeenpanoa sekä huolehtia näitä töitä koskevien avustusten maksamisesta ja mahdollisesta takaisinperimisestä.

Jollei rahoituslain mukaista maankuivatusyötä varten hakijan kustannuksella laadittua tai tämän lain voimaan tullessa laadittavana olevaa suunnitelmaa toteuteta, maataloushallinto voi myöntää

hakijalle, milloin se katsotaan kohtuulliseksi, suunnitelman laatimisesta aiheutuneiden kustannusten määrän kokonaan tai osaksi avustuksena valtion varoista.

Milloin ojitusyritys 5 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa toteutetaan muun viranomaisen kuin vesi- ja ympäristöhallintoviranomaisen toimesta, voidaan sen estämättä, että yritystä ei 2 §:n mukaisesti toteuteta vesi- ja ympäristöhallintoviranomaisten toimesta tai valvonnassa, yrityksen kustannuksiin osallistumaan velvoittavalle yksityiselle kiinteistön omistajalle myöntää rahoituslain mukaista avustusta ja lainaa, mikäli sanotussa laissa säädetty edellytykset ovat muutoin olemassa.

Maataloushallinnolle edellä tässä pykälässä kuuluvien tehtävien suorittamisesta säädetään tarkemmin asetuksella. Maatilahallitus voi antaa maatalouspiireille tarkempia määräyksiä rahoituspäätösten edellytyksistä ja niiden tehtävien suorittamisesta, jotka tämän pykälän ja mainitun asetuksen mukaan kuuluvat maatalouspiireille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1987. Milloin rahoituslain 11 §:n 3 momentissa tarkoitettua työtä koskeva rahoituspäätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, on aikaisempia säännöksiä sovellettava sen nojalla tehtävien töiden toimeenpanon valvontaan ja avustuksen maksamiseen.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 1987

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

1.

Laki

maataloushallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maataloushallinnosta 27 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (89/71) 3, 4 ja 5 §, sellaisina kuin ne ovat, 4 § 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (42/85) sekä 3 ja 5 § osittain muutettuina sanotulla lailla, sekä
muutetaan 1 §:n 2 momentti, näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Piirihallintoa varten jaetaan maa valtioneuvoston päätöksellä maatalouspiireihin. Kussakin maatalouspiirissä on maataloustoimisto.

Piirihallintoa varten *maa jaetaan* valtioneuvoston päätöksellä maatalouspiireihin. *Valtioneuvoston päätöksellä määrätään myös kunkin maatalouspiirin toimiston sijaintipaikka. Maatalouspiirillä voi olla myös paikallistoimisto. Paikallistoimiston perustamisesta päättää maa- ja metsätalousministeriö.*

3 §

Maatilahallituksessa voi olla:
pääjohtajan, ylijohdajan, osastopäällikön, toimistopäällikön, suunnittelijan, asianvalvojan, toimistoagronomin, lakimiehen, toimistometsänhoitajan, toimistoinsinöörin, ylitarkastajan, tarkastajan, kamreerin, aktuaarin ja insinöörin virkoja; sekä
toimistorakennusmestarin, osastosihteerin, pääkirjanpitäjän, toimistosihteerin, kirjaajan, arkistonhoitajan, kirjanpitäjän, kassanhoitajan, apulaiskirjaajan, kanslistin, apulaiskanslistin, toimistovirkailijan, piirtäjän, konekirjoittajan, toimistoapulaisen, puhelunvälittäjän, ylivirastomestarin, ylivahvistamestarin, virastomestarin ja vahtimestarin toimia.

(3 § kumotaan)

Pääjohtajan, ylijohdajan, osastopäällikön, toimistopäällikön ja suunnittelijan virat voivat olla sopimuspalkkaisia.

4 §

Piirihallinnossa voi olla piiripäällikön, maanmittausinsinöörin, agronomin, lakimiehen ja metsänhoitajan virkoja sekä toimistorakennus-

(4 § kumotaan)

Voimassa oleva laki

ettei suunnitelman laatiminen toimikunnan toimesta ole tarpeen. Tällöin noudatettavasta menettelystä säädetään niin ikään tarkemmin asetuksella.

26 §

Käyttösuunnitelma on alistettava maataloustoimiston vahvistettavaksi. Milloin maataloustoimisto katsoo, ettei käyttösuunnitelma ole asianmukainen, tai käyttösuunnitelmaan tyytymättömän asianosainen on tehnyt sitä vastaan muistutuksen tahi milloin omaisuutta on ehdotettu käytettäväksi muuhun kuin tämän lain tarkoitukseen taikka milloin maatilahallitus on niin määrännyt, on käyttösuunnitelma alistettava maatilahallituksen vahvistettavaksi. Muussa tapauksessa maataloustoimiston päätös on lopullinen.

Asianosaisella tarkoitetaan *1 momentissa* henkilöä, joka on käyttösuunnitelmatoimituksessa hakenut maatilaa, lisäaluetta tai muuta aluetta, oikeutta tai osuutta. Käyttösuunnitelmatoimituksessa on asianosainen myös se kunta, jonka aluetta toimitus koskee.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun maatilahallituksen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

34 §

Suunnittelutoimikunnan puheenjohtaja voi suorittaa tämän lain toimeenpanoon liittyvän maanmittaustoimituksen, ja on tällöin toimitusmiehistä voimassa, mitä jakolaissa on säädetty.

44 §

Muuhun kuin tämän lain tarkoituksiin luovutettavan omaisuuden osalta huolehtii kauppa- ja laatu- ja sen allekirjoittamisesta valtion puolesta maatilahallitus.

Ehdotus

tausinsinöörin laatimasta käyttösuunnitelmasta, voidaan käyttösuunnitelma laatia myös pelkästään kirjallisena menettelyinä.

Käyttösuunnitelman laatimisessa noudatettavasta menettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

26 §

Käyttösuunnitelman vahvistaa maatalouspiiri. Maatalouspiiri voi myös muuttaa suunnitelmaa tai jättää sen kokonaan tai osittain vahvistamatta. Suunnittelutoimikunnan laatimaan käyttösuunnitelmaan tyytymättömän asianosainen voi tehdä sitä vastaan muistutuksen määräajassa ennen käyttösuunnitelman vahvistamista.

Asianosaisella tarkoitetaan henkilöä, joka on hakenut käyttösuunnitelman kohteena olevaa maatilaa, lisäaluetta tai muuta aluetta, oikeutta tai osuutta. Niin ikään asianosainen on myös se kunta, jonka aluetta suunnitelma koskee.

Yhteismetsän perustamista koskeva käyttösuunnitelma on alistettava maatilahallituksen vahvistettavaksi. Myös milloin omaisuutta on ehdotettu käytettäväksi muihin kuin tämän lain tarkoituksiin, eikä maatalouspiirillä ole, sen mukaan kuin erikseen on säädetty, oikeutta luovuttaa valtion maaomaisuutta, on käyttösuunnitelma tältä osin alistettava maatilahallituksen vahvistettavaksi.

Maatalouspiirin 1 momentin nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maatilahallitukseen. Edellä 3 momentissa tarkoitettuun maatilahallituksen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Viimeksi mainittu koskee myös maatalouspiirin päätöksen johdosta tehtyyn valitukseen annettua maatilahallituksen päätöstä.

34 §

Maatalouspiirin maanmittausinsinööri voi suorittaa tämän lain toimeenpanoon liittyvän maanmittaustoimituksen, ja on tällöin toimitusmiehistä voimassa, mitä jakolaissa on säädetty.

44 §

Muuhun kuin tämän lain tarkoituksiin luovutettavan omaisuuden osalta huolehtii kauppa- ja laatu- ja sen allekirjoittamisesta valtion puolesta maatilahallitus. *Milloin maatalouspiiri*

Voimassa oleva laki

45 §

Jos ennen kauppakirjan allekirjoittamista tai hinnanperimispäätöksen tekemistä havaitaan hinnan määrittämisessä sattuneen laskuvirhe tai muu erehdys, maatilahallitus voi vahvistaa hinnan uudelleen noudattaen 25 §:ssä säädettyjä perusteita.

Maatilahallitus vahvistaa niin ikään hinnan uudelleen, jos tilan tai alueen arvo on olennaisesti muuttunut hinnan määrittämisen jälkeen eikä kauppakirjaa vielä ole allekirjoitettu.

Mitä 2 momentissa on säädetty, noudatetaan soveltuvin osin osuuksien ja oikeuksien kohdalla.

Maatilahallituksen tämän pykälän nojalla antamiin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

70 §

Lykkäyksen myöntämisestä päättää neljän ensimmäisen vuoden osalta maataloustoimisto ja muussa tapauksessa maatilahallitus. Sellaisen saamisen osalta, jonka maksuaika on enintään kymmenen vuotta, lykkäyksen myöntämisestä päättää kuitenkin kahden ensimmäisen vuoden osalta maataloustoimisto ja muussa tapauksessa maatilahallitus. Maatilahallitus päättää lykkäyksen peruuttamisesta.

77 §

Jollei sitä työtä, jota varten on myönnetty 74 §:ssä tarkoitettua avustusta, ole suoritettu aseuksella säädettyvän määräajan kuluessa, on maatilahallituksella valta velvoittaa avustuksen saaja tai hänen oikeudenomistajansa suorittamaan avustus kokonaan tai osittain valtiolle takaisin. Takaisin perittävä avustus saadaan riippumatta siitä, kuinka kauan on kulunut takaisinperimispäätöksestä, ottaa siitä tilasta, jonka hyväksi tehtävistä töistä on kysymys, samalla etuoikeudella kuin kiinteistöistä menevistä julkisoikeudellisista suorituksista on säädetty. Periminen saadaan toimittaa verojen ulosotosta säädettyssä järjestyksessä. *Maatilahallituksen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Ehdotus

vahvistaa käyttösuunnitelman 26 §:n 3 momentin nojalla, huolehtii kauppakirjan laatimisesta ja allekirjoittamisesta kuitenkin maatalouspiiri.

45 §

Jos ennen kauppakirjan allekirjoittamista tai hinnanperimispäätöksen tekemistä havaitaan hinnan määrittämisessä sattuneen laskuvirhe tai muu erehdys, *voi maatalouspiiri tai, milloin kysymys on maatilahallituksen vahvistamasta käyttösuunnitelmasta, maatilahallitus* vahvistaa hinnan uudelleen noudattaen 25 §:ssä säädettyjä perusteita.

Maatalouspiiri tai, milloin kysymys on maatilahallituksen vahvistamasta käyttösuunnitelmasta, maatilahallitus vahvistaa niin ikään hinnan uudelleen, jos tilan tai alueen arvo on olennaisesti muuttunut hinnan määrittämisen jälkeen eikä kauppakirjaa vielä ole allekirjoitettu.

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen tämän pykälän nojalla antamiin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

70 §

Lykkäyksen myöntämisestä *lisäalueen, yhteis-
meisäosuuden ja maatilan myyntihinnan osalta* päättää maatalouspiiri. Edellä 1 momentissa mainittujen maatilatalouden kehittämiserärahaston varoista myönnettyjen lainojen osalta lykkäyksen myöntämisestä päättää lainan myöntänyt luottolaitos 55 §:n 2 momentissa säädettyssä menettelyssä. Lykkäyksen peruuttamisesta päättää *vastavasti maatalouspiiri tai luottolaitos.*

77 §

Jollei sitä työtä, jota varten on myönnetty 74 §:ssä tarkoitettua avustusta, ole suoritettu aseuksella säädettyvän määräajan kuluessa, *voi maatalouspiiri* velvoittaa avustuksen saajan tai hänen oikeudenomistajansa suorittamaan avustus kokonaan tai osittain valtiolle takaisin. Takaisin perittävä avustus saadaan riippumatta siitä, kuinka kauan on kulunut takaisinperimispäätöksestä, ottaa siitä tilasta, jonka hyväksi tehtävistä töistä on kysymys, samalla etuoikeudella kuin kiinteistöistä menevistä julkisoikeudellisista suorituksista on säädetty. Periminen saadaan toimittaa verojen ulosotosta säädettyssä järjestyksessä.

Voimassa oleva laki

Jos rakentamisavustuksen saaja tai, milloin hän on kuollut, kukaan hänen oikeudenomistajistaan ei ole kolmeen vuoteen asunut asianomaisella maatilalla eikä viljellyt sitä taikka jos tila on kyseisen avustuksen saajan tai hänen oikeudenomistajiensa toimesta luovutettu muulle kuin 2 §:n 1 momentin mukaan tukemiskelpoiselle henkilölle tahi 4 §:n 1 momentin ja 5 §:n mukaan pirstottu, voi maataloushallitus, jollei viittätoista vuotta ole kulunut avustuksen myöntämisestä, määrätä heidät suorittamaan sanotun avustuksen kokonaan tai osaksi takaisin valtiolle. Takaisin perimiseen ja siitä tehtävään päätökseen on sovellettava, mitä 1 momentin 2, 3 ja 4 virkkeessä on säädetty.

Ehdotus

Jos rakentamisavustuksen saaja tai, milloin hän on kuollut, kukaan hänen oikeudenomistajistaan ei ole kolmeen vuoteen asunut asianomaisella maatilalla eikä viljellyt sitä taikka jos tila on kyseisen avustuksen saajan tai hänen oikeudenomistajiensa toimesta luovutettu muulle kuin 2 §:n 1 momentin mukaan tukemiskelpoiselle henkilölle tahi 4 §:n 1 momentin ja 5 §:n mukaan pirstottu, voi *maatalouspiiri*, jollei viittätoista vuotta ole kulunut avustuksen myöntämisestä, määrätä heidät suorittamaan sanotun avustuksen kokonaan tai osaksi takaisin valtiolle. Takaisin perimiseen ja siitä tehtävään päätökseen on sovellettava, mitä 1 momentin 2 ja 3 virkkeessä on säädetty.

79 §

Jos käyttösuunnitelmaa laadittaessa on sattunut laskuvirhe tai muu erehdys, joka tulee ilmi kauppakirjan allekirjoittamisen tai hinnanperimispäätöksen *tekemisen* jälkeen, on maatilahallituksella valta asianosaisia kuultuaan suorittaa oikaisu, jos siitä on tehty hakemus viiden vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta tai hinnanperimispäätöksen tekemisestä.

79 §

Jos käyttösuunnitelmaa laadittaessa on sattunut laskuvirhe tai muu erehdys, joka tulee ilmi kauppakirjan allekirjoittamisen tai hinnanperimispäätöksen jälkeen, voi *maatalouspiiri tai, milloin kysymys on maatilahallituksen vahvistamasta käyttösuunnitelmasta, maatilahallitus* asianosaisia kuultuaan suorittaa *oikaisun*, jos siitä on tehty hakemus viiden vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta tai hinnanperimispäätöksen tekemisestä.

Maatilahallituksen 1 ja 2 momentin nojalla antamiin päätöksiin ei saa hakea muutosta.

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen tämän pykälän nojalla tekemiin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

103 §

Maatilahallitus voi muissakin kuin 53, 54, 55 ja 59 §:ssä mainituissa tapauksissa antaa tätä lakia ja 1 momentin nojalla annettavaa asetusta tarkempia määräyksiä lainojen, avustusten ja muiden tässä laissa tarkoitettujen etuuksien myöntämisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

3.

Laki luontaiselinkeinolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun luontaiselinkeinolain (610/84) 26 §:n 4 momentti ja lisätään 44 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

26 §

Avustukset myöntää maataloustoimisto. Jos hankkeen kustannukset ovat maatilahallituksen vahvistamaa määrää suuremmat tai jos kysymyksessä on sellaisen tien tekeminen, joka käsittää sillan rakentamisen, päättää avustuksesta kuitenkin maatilahallitus.

Avustukset myöntää maatalouspiiri.

44 §

Maatilahallitus voi antaa tätä lakia sekä 1 momentin nojalla annettavaa asetusta ja 4 §:n 2 momentin nojalla annettavaa valtioneuvoston päätöstä tarkempia määräyksiä lainojen, avustusten ja muiden tässä laissa tarkoitettujen etuuksien myöntämisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

4.

Laki maatalouslautakunnista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään maatalouslautakunnista 27 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (87/71) 3 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Maatalouslautakunnan puheenjohtajalle tai maataloussihteerille voidaan lautakunnan johtosäännöllä antaa ratkaistavaksi lautakunnalle kuuluvia muitakin kuin kunnallislain (953/76) 71 §:n 2 momentissa tarkoitettuja asioita. Asetuksella voidaan säätää hankittavaksi lausunto maatalouslautakunnan sijasta sen puheenjohtajalta tai maataloussihteeriltä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

5.

Laki

pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä tammikuuta 1938 pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain (23/38) 1 §:n 1 ja 2 momentti ja 2 §, näistä 1 §:n 1 ja 2 momentti sellaisina kuin ne ovat 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (45/85), sekä

lisätään 11 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Kun kiinteistö on ulosottotoimin myyty, maatilahallituksella on valta kolmenkymmenen päivän kuluessa huutokaupan toimittamisesta lukien lunastaa myyty kiinteistö huutokauppahinnasta, ei kuitenkaan silloin, kun kiinteistö on kokonaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai joka on rakennuskiellossa asemakaavan laatimista varten tai alueella, joka rakennuskaavassa tai rantakaavassa taikka vahvistetussa yleiskaavassa on osoitettu muihin kuin maa- ja metsätaloudellisiin tarkoituksiin. Kauppakirjaa ei saa ostajalle tätä ennen antaa.

Milloin kysymys on kiinteistöstä, joka ei sovelu maatilalain (188/77) tai muutoin valtion tarkoituksiin, asianomaisen maataloustoimiston, jolle ilmoitetaan pakkohuutokaupan toimittamisesta, ei tarvitse saattaa kiinteistön lunastamista koskevaa asiaa maatilahallituksen käsireltäväksi.

2 §

Jos maatalousministeriö on päättänyt lunastaa kiinteistön valtiolle, ilmoittakoon siitä 1 §:ssä mainitun ajan kuluessa pakkohuutokaupan toimittajalle, jolloin kauppakirja on maatalousministeriölle annettava.

1 §

Kun kiinteistö on ulosottotoimin myyty, voi maatalouspiiri tai, milloin huutokauppahinta ylittää asetuksella säädettyvän määrän, maatilahallitus kolmenkymmenen päivän kuluessa huutokaupan toimittamisesta lukien lunastaa myydyn kiinteistön huutokauppahinnasta. Lunastusoikeutta ei kuitenkaan ole, kun kiinteistö on kokonaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai joka on rakennuskiellossa asemakaavan laatimista varten tai alueella, joka rakennuskaavassa tai rantakaavassa taikka vahvistetussa yleiskaavassa on osoitettu muihin kuin maa- ja metsätaloudellisiin tarkoituksiin. Kauppakirjaa ei saa ostajalle tätä ennen antaa.

Maatalouspiirin, jolle ilmoitetaan pakkohuutokaupan toimittamisesta, ei tarvitse saattaa maatilahallitukselle sen ratkaistavaksi 1 momentin mukaan kuuluvaa kiinteistön lunastamista koskevaa asiaa, milloin kysymys on kiinteistöstä, joka ei sovellu maatilalain (188/77) tai muutoin valtion tarkoituksiin.

2 §

Jos maatalouspiiri tai maatilahallitus on päättänyt lunastaa kiinteistön valtiolle, tulee sen ilmoittaa siitä 1 §:ssä mainitun ajan kuluessa pakkohuutokaupan toimittajalle, jonka on annettava kauppakirja ilmoituksen tehneelle viranomaiselle.

11 §

Maatilahallitus voi antaa maatalouspiireille tarkempia määräyksiä, jotka ovat tarpeen maatilatalouden kehittämistarhaston käyttösuunnitelmassa tämän lain mukaisin lunastuksiin osoitettujen varojen ohjaamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kuuta 198 . Ennen mainittua päivää tapahtuneisiin pakkohuutokauppoihin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä. Ennen mainittua päivää voidaan ryhtyä toimenpiteisiin lain täytäntöönpanemiseksi sen voimaantullessa.

6.

Laki

kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa 28 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (1011/84) 2, 4 ja 5 §, 6 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 4 § osittain muutettuna 6 päivänä maaliskuuta 1987 annetulla lailla (239/87) sekä 5 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 20 päivänä joulukuuta 1985 annetulla lailla (1052/85), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Ilman maatalouspiirin *maataloustoimiston* lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan

1) nautakarjatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 30 *mutta enintään 60* nautaeläintä;

2) sikatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 25 *mutta enintään 200* yli kahdeksan viikon ikäistä sikaa, jolloin sikojen lukumäärää laskettaessa katsotaan emakon vastaavan viittä sikaa;

3) kanatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 100 *mutta enintään 1 000* tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 100 *mutta enintään 30 000* teuraskananpoikaa; eikä

4) muuta kuin 3 kohdassa tarkoitettua siipikarjatalousyrittystä, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enemmän kuin 100 *mutta enintään 5 000* teuraaksi kasvatettavaa muuta siipikarjaeläintä kuin teuraskananpoikaa.

Ilman maatilahallituksen lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan nautakarjatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 60 nautaeläintä, tai sikatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 200 edellä 1 momentissa tarkoitettua sikaa tai kanatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai kanatalousyrittystä, jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 30 000 teuraskananpoikaa taiikka muuta siipikarjatalousyrittystä, jossa on

2 §

Ilman maatalouspiirin lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan

1) nautakarjatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 30 nautaeläintä;

2) sikatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 25 yli kahdeksan viikon ikäistä sikaa, jolloin sikojen lukumäärää laskettaessa katsotaan emakon vastaavan viittä sikaa;

3) kanatalousyrittystä, jossa on enemmän kuin 100 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 100 teuraskananpoikaa; eikä

4) muuta kuin 3 kohdassa tarkoitettua siipikarjatalousyrittystä, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enemmän kuin 100 teuraaksi kasvatettavaa muuta siipikarjaeläintä kuin teuraskananpoikaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

yhdellä kertaa yhteensä enemmän kuin 5 000 teuraaksi kasvatettavaa 4 kohdassa tarkoitettua siipikarjaeläintä.

Lupaa ei kuitenkaan saa myöntää sellaisen nautakarja-, sika- tai kanatalousyrittäjän harjoittamista varten, jossa on enemmän kuin 120 nautaeläintä tai enemmän kuin 400 edellä 1 momentissa tarkoitettua sikaa taikka enemmän kuin 4 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa.

Erityisistä syistä voi maa- ja metsätalousministeriö *maatilahallituksen esityksestä* myöntää luvan tässä laissa tarkoitettujen rajoitusten estämättä jalostus-, koe- tai opetustoimintaa taikka maahantuotujen siitoseläinten kasvattamista harjoittavalle yritykselle.

Erityisistä syistä voi *maatilahallitus* myöntää luvan tässä laissa tarkoitettujen rajoitusten estämättä jalostus-, koe- tai opetustoimintaa taikka maahantuotujen siitoseläinten kasvattamista *varten*.

4 §

Lupa voidaan myöntää vain sellaisen 2 §:ssä tarkoitetun yrityksen harjoittamista varten, jota hoidetaan pääasiassa yksityisen viljelijän ja hänen perheensä työllä maatilalla, jolla viljelijä asuu ja jolta on mahdollisuus saada, milloin kysymys on 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua yrityksestä, vähintään kaksi kolmasosaa tai milloin kysymys on 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua yrityksestä vähintään kolme neljäsosaa yrityksen rehuntarpeesta. Milloin *kuitenkin* on kysymys 2 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettua teuraskananpoikia kasvattavasta yrityksestä tai kananmunien tuottamisesta teuraskananpoikien haudontaa varten, on rehuomavaraisuuden osalta luvan myöntämisen edellytyksenä, että maatilalta on mahdollisuus saada yksi viidesosa yrityksen rehuntarpeesta.

Edellytyksenä luvan myöntämiseen 3 §:n 1 momentissa tarkoitetulle yhtymälle on, että yritystä hoidetaan pääasiassa osakkaiden ja heidän perheidensä työllä, ja että kukin osakas asuu

4 §

Lupa voidaan myöntää vain sellaisen 2 §:ssä tarkoitetun yrityksen harjoittamista varten, jota hoidetaan pääasiassa yksityisen viljelijän ja hänen perheensä työllä maatilalla, jolla viljelijä asuu ja jolta on mahdollisuus saada *yrityksen rehuntarpeesta vähintään kaksi kolmasosaa, milloin kysymys on*

1) *nautakarjatalousyrittäjän, jossa on enintään 60 nautaeläintä;*

2) *sikatalousyrittäjän, jossa on enintään 200 edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua sikaa;*

3) *kanatalousyrittäjän, jossa on enintään 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enintään 30 000 teuraskananpoikaa; tai*

4) *muusta siipikarjatalousyrittäjän, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enintään 5 000 teuraaksi kasvatettavaa muuta siipikarjaeläintä kuin teuraskananpoikaa.*

Milloin kysymys on edellä mainittuja eläinmääriä suuremmasta yrityksestä, on rehuomavaraisuuden osalta luvan myöntämisen edellytyksenä, että maatilalta on mahdollisuus saada vähintään kolme neljäsosaa yrityksen rehuntarpeesta.

Milloin kysymys on 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua teuraskananpoikia kasvattavasta yrityksestä tai kananmunien tuottamisesta teuraskananpoikien haudontaa varten, on rehuomavaraisuuden osalta luvan myöntämisen edellytyksenä, että maatilalta on mahdollisuus saada yksi viidesosa yrityksen rehuntarpeesta.

Edellytyksenä luvan myöntämiseen 3 §:n 1 momentissa tarkoitetulle yhtymälle on, että yritystä hoidetaan pääasiassa osakkaiden ja heidän perheidensä työllä, ja että kukin osakas asuu

Voimassa oleva laki

yrityksen toimipaikalla tai sen läheisyydessä hallitsemallaan maatilalla ja harjoittaa sillä pääasias-
sa omalla ja perheensä työllä maatilataloutta sekä
että kyseisiltä maatioilta on mahdollisuus saada
vähintään 1 momentissa mainittu osa yrityksen
rehuntarpeesta.

Edellä 1 momentissa mainitun tilakokoa ja
työn käyttöä sekä rehunsaantia koskevan vaati-
muksen ja 2 §:n 3 momentissa mainitun kiellon
estämättä voi maatilahallitus myöntää luvan, jol-
lei erityisistä syistä muuta johdu, maatilalla lailli-
sesti harjoitetun yrityksen jatkamiseen entisessä
laajuudessa yritystoiminnan harjoittajan vaihdut-
tua. Tilakokoa ja työn käyttöä koskevasta vaati-
muksesta voidaan kuitenkin poiketa vain silloin,
kun kysymys on sukupolvenvaihdoksesta.

5 §

Tässä laissa tarkoitetun luvan nautakarja-, sika-
ja siipikarjatalousyrityksen perustamiseen tai laa-
jentamiseen saa maatilahallitus tai maatalous-
piirin maataloustoimisto myöntää ennen 1 päivää
tammikuuta 1990 vain yrityksen harjoittajan
kuolin- tai konkurssipesälle, yrityksen omistajaksi
perintöoikeudellisen saannon kautta tulleele
henkilölle, tai kun yrityksen ostajana on myyjän
puoliso tai henkilö, joka perintökaaren (40/65) 2
luvun mukaan voisi periä myyjän, myyjän otto-
lapsi tai kasvattilapsi taikka tällaisen henki-
lön puoliso, taikka kun kysymyksessä on maatalous-
yrittäjien eläkelain 6 b §:n 7 momentin mukai-
nen sukupolvenvaihdos. Lupa saadaan sanotuissa
tapauksissa myöntää yrityksen jatkamiseen enin-
tään entisessä laajuudessa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty,
saadaan lupa myöntää 2 §:n 1 momentin 1
kohdassa tarkoitetun yrityksen perustamiseen tai
laajentamiseen maatilalain 74 §:n 2 momentin
(351/83) mukaisella rakentamisavustusalueella
sekä erityisistä syistä myös maatilalla laillisesti
harjoitetun yrityksen jatkamiseen enintään enti-
sessä laajuudessa yritystoiminnan harjoittajan
vaihduttua muissakin kuin 1 momentissa tarkoi-
tetuissa tapauksissa.

Siitä, milloin tässä laissa tarkoitettu lupa nau-
takarja-, sika- tai siipikarjatalousyritysten perus-
tamiseen tai laajentamiseen voidaan myöntää
ennen 1 päivää tammikuuta 1990 muissa kuin 1
ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, päät-
tää valtioneuvosto vuosittain tammikuun lop-

Ehdotus

yrityksen toimipaikalla tai sen läheisyydessä hal-
litsemallaan maatilalla ja harjoittaa sillä pääasias-
sa omalla ja perheensä työllä maatilataloutta sekä
että kyseisiltä maatioilta on mahdollisuus saada
vähintään 1, 2 ja 3 momentissa mainittu osa
yrityksen rehuntarpeesta.

Edellä 1 momentissa mainitun tilakokoa ja
työn käyttöä sekä 1, 2 ja 3 momentissa mainittu-
jen rehunsaantia koskevien vaatimusten ja 2 §:n
2 momentissa mainitun kiellon estämättä voi
maatalouspiiri myöntää luvan, jollei erityisistä
syistä muuta johdu, maatilalla laillisesti harjoite-
tun yrityksen jatkamiseen entisessä laajuudessa
yritystoiminnan harjoittajan vaihduttua. Tilako-
koa ja työn käyttöä koskevasta vaatimuksesta
voidaan kuitenkin poiketa vain silloin, kun kysy-
mys on sukupolvenvaihdoksesta.

5 §

Tässä laissa tarkoitetun luvan nautakarja-, sika-
ja siipikarjatalousyrityksen perustamiseen tai laa-
jentamiseen saa *maatalouspiiri* myöntää ennen 1
päivää tammikuuta 1990 vain yrityksen harjoitta-
jan kuolin- tai konkurssipesälle, yrityksen omista-
jaksi perintöoikeudellisen saannon kautta tulleele
henkilölle, tai kun yrityksen ostajana on myy-
jän puoliso tai henkilö, joka perintökaaren (40/
65) 2 luvun mukaan voisi periä myyjän, myyjän
ottolapsi tai kasvattilapsi taikka tällaisen henki-
lön puoliso, taikka kun kysymyksessä on maata-
lousyrittäjien eläkelain 6 b §:n 7 momentin mu-
kainen sukupolvenvaihdos. Lupa saadaan sano-
tuissa tapauksissa myöntää yrityksen jatkamiseen
enintään entisessä laajuudessa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty,
saadaan lupa myöntää *enintään 60 nautaeläintä*
käsittävän yrityksen perustamiseen tai laajentami-
seen maatilalain 74 §:n 2 momentin (351/83)
mukaisella rakentamisavustusalueella sekä erityi-
sistä syistä myös maatilalla laillisesti harjoitetun
yrityksen jatkamiseen enintään entisessä laajuu-
dessa yritystoiminnan harjoittajan vaihduttua
muissakin kuin 1 momentissa tarkoitetuissa ta-
pauksissa.

Siitä, milloin tässä laissa tarkoitettu lupa nau-
takarja-, sika- tai *siipikarjatalousyrityksen* perus-
tamiseen tai laajentamiseen voidaan myöntää
ennen 1 päivää tammikuuta 1990 muissa kuin 1
ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, päät-
tää valtioneuvosto vuosittain tammikuun lop-

Voimassa oleva laki

puun mennessä. Valtioneuvoston tulee tällöin ottaa huomioon kotieläintuotannon kehitys ja vallitseva markkinatilanne. Valtioneuvosto voi samalla määrätä, että lupia voidaan muissa kuin 1 ja 2 momentin tapauksissa myöntää vain tietyn yhteismäärän puitteissa. Valtioneuvosto määrää myös ne perusteet, joiden mukaan tuottajalle voidaan myöntää lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen, ja ne perusteet, jotka ovat rehuomavaraisuuden osalta edellytyksenä luvan myöntämiseen tuotantosuunnan vaihtamisen yhteydessä. Lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen voidaan myöntää kokonaan tai osittain. Kyseisen luvan myöntää maatilahallitus.

6 §

Yksityisen viljelijän sekä yhtymän osakkaan katsotaan täyttävän 4 §:n 1 momentissa säädetyn maatilalla asumista tarkoittavan vaatimuksen myös silloin, kun hän asuu maatilan välittömässä läheisyydessä tai kun hänen poissaolonsa siltä on luonteeltaan tilapäistä. Laskettaessa, voidaanko viljelijän maatilalta tai osakkaiden maatioilta saada mainitussa momentissa tarkoitettu osa yrityksen rehuntarpeesta, ei maatilaa katsota kuuluvaksi sellaista vuokrasopimuksen nojalla hallittua peltoa, jonka jäljellä oleva vuokra-aika lupaa haettaessa on vähemmän kuin kolme vuotta.

8 §

Maatilahallituksen edustajalla on oikeus tarkastaa asianomaiset tuotantolaitokset. Hänelle on vaadittaessa annettava ne tiedot, jotka ovat tarpeen sen valvomiseksi, että tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Jokaisen on maatilahallituksen kehotuksesta annettava tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa varten sellaisia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista, mikäli ne eivät koske sellaista asiaa, josta hänellä lain mukaan on oikeus kieltäytyä todistamasta muulla perusteella kuin sillä, että liike- tai ammattisalaisuus tulisi ilmaistuksi.

Ehdotus

puun mennessä. Valtioneuvoston tulee tällöin ottaa huomioon kotieläintuotannon kehitys ja vallitseva markkinatilanne. Valtioneuvosto voi samalla määrätä, että lupia voidaan muissa kuin 1 ja 2 momentin tapauksissa myöntää vain tietyn yhteismäärän puitteissa. Valtioneuvosto määrää myös ne perusteet, joiden mukaan tuottajalle voidaan myöntää lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen, ja ne perusteet, jotka ovat rehuomavaraisuuden osalta edellytyksenä luvan myöntämiseen tuotantosuunnan vaihtamisen yhteydessä. Lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen voidaan myöntää kokonaan tai osittain. Kyseisen luvan myöntää maatalouspiiri. Valtioneuvosto voi kuitenkin määrätä, että sen erikseen määrittämässä tapauksissa kyseisen luvan myöntää maatilahallitus.

6 §

Yksityisen viljelijän sekä yhtymän osakkaan katsotaan täyttävän 4 §:n 1 momentissa säädetyn maatilalla asumista tarkoittavan vaatimuksen myös silloin, kun hän asuu maatilan välittömässä läheisyydessä tai kun hänen poissaolonsa siltä on luonteeltaan tilapäistä. Laskettaessa, voidaanko viljelijän maatilalta tai osakkaiden maatioilta saada 4 §:n 1, 2 ja 3 momentissa tarkoitettu osa yrityksen rehuntarpeesta, ei maatilaa katsota kuuluvaksi sellaista vuokrasopimuksen nojalla hallittua peltoa, jonka jäljellä oleva vuokra-aika lupaa haettaessa on vähemmän kuin kolme vuotta.

8 §

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen edustajalla on oikeus tarkastaa asianomaiset tuotantolaitokset. Hänelle on vaadittaessa annettava ne tiedot, jotka ovat tarpeen sen valvomiseksi, että tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Jokaisen on 1 momentissa mainitun viranomaisen kehotuksesta annettava tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa varten sellaisia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista, mikäli ne eivät koske sellaista asiaa, josta hänellä lain mukaan on oikeus kieltäytyä todistamasta muulla perusteella kuin sillä, että liike- tai ammattisalaisuus tulisi ilmaistuksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Maatalouspiirin *maataloustoimiston* ja maatilahallituksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. *Maa- ja metsätalousministeriön* tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

10 §

Maatalouspiirin ja maatilahallituksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. *Maatilahallituksen* 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa asioissa antamiin päätöksiin ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla. Viimeksi mainittu koskee myös maatalouspiirin päätöksen johdosta tehtyyn valitukseen annettua maatilahallituksen päätöstä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1988. Ennen sanottua päivää vireille tulleisiin lupahakemuksiin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä. Mitä tässä laissa on säädetty maatalouspiiristä koskee 29 päivään helmikuuta 1988 saakka maatalouspiirin maataloustoimistoa.

7.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain 6 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 6 e §, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1126/85) näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 e §

Maatalouspiirin *maataloustoimiston* on annettava eläkelaitokselle lausuntonsa siitä,

6 e §

Maatalouspiirin on annettava eläkelaitokselle lausuntonsa siitä,

1) onko 6 a §:ssä tarkoitettua viljelmää pidettävä sellaisena jatkamiskelpoisena viljelmänä, joka ei ole perheviljelmää olennaisesti suurempi, ja onko luovuttaja 6 a §:n 1 momentin 4 kohdassa mainituin edellytyksin oikeutettu maatilalain mukaiseen lainaan;

2) onko luovuttajalla katsottava olevan oikeus pidättää viljelmästä 6 b §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu alue, onko viljelmää 6 b §:n 6 momentissa mainituin tavoin pirstottu ja täyttäväkö luovutuksensaaja sanotun pykälän 7 momentissa tarkoitettut edellytykset; sekä

3) ovatko muutkin 6 a ja 6 b §:ssä säädetty sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen edellytykset olemassa.

Voimassa oleva laki

Jos maataloustoimisto katsoo, ettei 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja eläkkeen saamisen edellytyksiä ole olemassa tai jos maatilahallitus on tiettyjen tapausryhmien osalta niin päättänyt, antaa lausunnon eläkelaitokselle maatilahallitus. Eläkelaitoksella, eläkelautakunnalla ja vakuutusosikeudella ei ole oikeutta poiketa ratkaisussaan maataloustoimiston tai maatilahallituksen lausunnosta siltä osin kuin se koskee 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä.

Tämän lain mukaan maataloustoimistolle ja maatilahallitukselle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään asetuksella.

Ehdotus

Jos eläkelaitos katsoo, että maatalouspiiri on lausunnossaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen eläkkeen saamisen edellytysten osalta soveltanut lakia ilmeisen väärin tai että asia on sanotulta osin selvästi tulkinnanvarainen, eläkelaitoksen tulee alistaa eläkehakemuksesta annettu lausunto maatilahallitukselle.

Maatalouspiiriin ja maatilahallituksen lausuntoon sisältyvään ratkaisuun, jonka mukaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuja eläkkeen saamisen edellytyksiä ei ole olemassa, haetaan muutosta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. Muuhun maatalouspiiriin tai maatilahallituksen tämän lain nojalla antamaan ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

Eläkelaitoksella, eläkelautakunnalla ja vakuutusosikeudella ei ole oikeutta poiketa ratkaisussaan maatalouspiiriin tai maatilahallituksen lausunnosta siltä osin kuin se koskee 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä.

Tämän lain mukaan maatalouspiirille ja maatilahallitukselle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Ennen lain voimaantuloa annettuihin maatalouspiiriin ja maatilahallituksen lausuntoihin sovelletaan kuitenkin aikaisempia säännöksiä.

8.

Laki

luopumiseläkelain 15 ja 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/74) 15 §:n 2 momentti ja 23 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1087/85), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

15 §

Jos maataloustoimisto katsoo, ettei 1 momentissa tarkoitettuja eläkkeen saamisen edellytyksiä ole olemassa, tai jos maatilahallitus on tiettyjen

Ehdotus

15 §

Jos eläkelaitos katsoo, että maatalouspiiri on lausunnossaan 1 momentissa tarkoitettujen eläkkeen saamisen edellytysten osalta soveltanut lakia

Voimassa oleva laki

tapausryhmien osalta niin päättänyt, antaa lausunnon eläkelaitokselle maatilahallitus.

Ehdotus

*ilmeisen väärin tai että asia on selvästi tulkin-
varainen, eläkelaitoksen tulee alistaa eläkehake-
muksesta annettu lausunto maatilahallitukselle.*

23 §

Maatilahallituksen lausuntoon sisältyvään päätökseen, jonka mukaan 16 §:n 2 momentissa tarkoitettujen luopumiseläkkeen saamisen edellytyksiä ei ole olemassa, haetaan muutosta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

Muuhun maatilahallituksen taikka maatalous-
toimiston tämän lain nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

23 §

*Maatalouspiirin ja maatilahallituksen lausun-
toon sisältyvään ratkaisuun, jonka mukaan
16 §:n 2 momentissa mainittuja luopumiseläkkeen
saamisen edellytyksiä ei ole olemassa, haetaan
muutosta siinä järjestyksessä kuin muutok-
senhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/
50) on säädetty.*

*Muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun
maatalouspiirin tai maatilahallituksen tämän lain
nojalla antamaan ratkaisuun ei saa hakea muu-
tosta valittamalla.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 . Ennen lain voimaantuloa annettui-
hin maatalouspiirin ja maatilahallituksen lausun-
toihin sovelletaan kuitenkin aikaisempia sään-
nöksiä.*

9.

Laki

eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräiden vesirakennustehtävien hoitamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1970 annetun lain (426/70) 2 ja 3 § näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

2 §

Valtion osanotosta eräiden maa- ja vesiraken-
nustöiden kustannuksiin annetussa laissa (433/
63), jota jäljempänä sanotaan rahoituslaiksi,
maataloushallitukselle ja maanviljelysinsinööri-
piireille kuuluviksi säädetyt tehtävät, joita tässä
laissa ei määrätä maataloushallituksen tehtäväksi,
suorittavat vastaavasti vesihallitus ja vesitoimis-
tot.

3 §

Edellä 2 §:ssä tarkoitettuihin maataloushalli-
tuksen tehtäviin kuuluu:

1) sen mukaan kuin rahoituslaissa on säädetty,

Ehdotus

2 §

Valtion osanotosta eräiden maa- ja vesiraken-
nustöiden kustannuksiin annetussa laissa (433/
63), jota jäljempänä sanotaan rahoituslaiksi,
maataloushallitukselle ja maanviljelysinsinööri-
piireille kuuluviksi säädetyt tehtävät, joita tässä
laissa ei määrätä *maataloushallinnolle, suorite-
taan vesi- ja ympäristöhallinnossa sen mukaan
kuin asetuksella tarkemmin säädetään.*

3 §

Edellä 2 §:ssä tarkoitettuihin *maataloushallin-
non* tehtäviin kuuluu:

1) sen mukaan kuin rahoituslaissa on säädetty,

Voimassa oleva laki

päätää maankuivatusyritystä koskevan suunnitelman laatimisen ja toteuttamisen rahoittamisesta;

2) päätää rahoituslain 16 §:ssä tarkoitetusta rahoituspäätöksen muuttamisesta ja sanotun lain 23 §:ssä tarkoitetusta lykkäyksen myöntämisestä vuotuismaksujen suorittamisessa; *sekä*

3) päätää rahoituslain 38 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kuivatuslainan osaksi tai kokonaan perimättä jättämisestä.

Jollei rahoituslain mukaista maankuivatustyötä varten hakijan kustannuksella laadittua tai tämän lain voimaan tullessa laadittavana olevaa suunnitelmaa toteuteta, maataloushallitus voi myöntää hakijalle, milloin se katsotaan kohtuulliseksi, suunnitelman laatimisesta aiheutuneiden kustannusten määrän kokonaan tai osaksi avustuksena valtion varoista.

Milloin ojitussyritys 5 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa toteutetaan muun viranomaisen kuin vesihallintoviranomaisten toimesta, voi maataloushallitus, sen estämättä, että yritystä ei 2 §:n mukaisesti toteuteta vesihallintoviranomaisten toimesta tai valvonnassa, myöntää, mikäli rahoituslaissa säädetyt edellytykset muutoin ovat olemassa, yrityksen kustannuksiin osallistumaan velvolliselle yksityiselle kiinteistön omistajalle sanotun lain mukaista avustusta ja lainaa.

Ehdotus

päätää maankuivatusyritystä koskevan suunnitelman laatimisen ja toteuttamisen rahoittamisesta;

2) päätää rahoituslain 16 §:ssä tarkoitetusta rahoituspäätöksen muuttamisesta ja sanotun lain 23 §:ssä tarkoitetusta lykkäyksen myöntämisestä vuotuismaksujen suorittamisessa;

3) päätää rahoituslain 38 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kuivatuslainan osaksi tai kokonaan perimättä jättämisestä; *sekä*

4) *valvoa rahoituslain 11 §:n 3 momentin mukaisten töiden toimeenpanoa sekä huolehtia näitä töitä koskevien avustusten maksamisesta ja mahdollisesta takaisinperimisestä.*

Jollei rahoituslain mukaista maankuivatustyötä varten hakijan kustannuksella laadittua tai tämän lain voimaan tullessa laadittavana olevaa suunnitelmaa toteuteta, *maataloushallinto* voi myöntää hakijalle, milloin se katsotaan kohtuulliseksi, suunnitelman laatimisesta aiheutuneiden kustannusten määrän kokonaan tai osaksi avustuksena valtion varoista.

Milloin ojitussyritys 5 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa toteutetaan muun viranomaisen kuin *vesi- ja ympäristöhallintoviranomaisen* toimesta, *voidaan* sen estämättä, että yritystä ei 2 §:n mukaisesti toteuteta *vesi- ja ympäristöhallintoviranomaisten* toimesta tai valvonnassa, *yrityksen kustannuksiin osallistumaan velvolliselle yksityiselle kiinteistön omistajalle myöntää rahoituslain mukaista avustusta ja lainaa, mikäli sanotussa laissa säädetyt edellytykset ovat muutoin olemassa.*

Maataloushallinnolle edellä tässä pykälässä kuuluvien tehtävien suorittamisesta säädetään tarkemmin asetuksella. Maataloushallitus voi antaa maatalouspiireille tarkempia määräyksiä rahoituspäätösten edellytyksistä ja niiden tehtävien suorittamisesta, jotka tämän pykälän ja mainitun asetuksen mukaan kuuluvat maatalouspiireille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1987. Milloin rahoituslain 11 §:n 3 momentissa tarkoitettua työtä koskeva rahoituspäätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, on aikaisempia säännöksiä sovellettava sen nojalla tehtävien töiden toimeenpanon valvontaan ja avustuksen maksamiseen.